

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КРИВОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Факультет мистецтв

Кафедра музикознавства, інструментальної та хореографічної підготовки

«Допущено до захисту»

Завідувач кафедри

_____ Овчаренко Н.А.

Реєстраційний № _____

«_____» _____ 2023 р.

«_____» _____ 2023 р.

**ЗБІРКА ТВОРІВ «ДУХОВНІ ЗЕРНА» В АРАНЖУВАННІ ДЛЯ
ВОКАЛЬНО-ІНСТРУМЕНТАЛЬНИХ АНСАМБЛІВ У ПОЗАКЛАСНІЙ
РОБОТІ ЗАКЛАДІВ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ**

**Пояснювальна записка до
кваліфікаційної роботи**
студентки групи ЗММм-22
ступеня вищої освіти «магістр»
спеціальності 014.13 Середня освіта
(Музичне мистецтво)
Погребної Анни Геннадіївни

Керівник: к. пед. н., доцент
Міщанчук В. М.

Оцінка:

Національна шкала _____

Шкала ECTS _____ Кількість балів _____

Голова ЕК _____

(підпис) (прізвище, ініціали)

Члени ЕК _____

(підпис) (прізвище, ініціали)

_____ (підпис) (прізвище, ініціали)

_____ (підпис) (прізвище, ініціали)

_____ (підпис) (прізвище, ініціали)

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ СТВОРЕННЯ АРАНЖУВАНЬ ДЛЯ ВОКАЛЬНО-ІНСТРУМЕНТАЛЬНИХ АНСАМБЛІВ	6
Висновки до розділу 1	15
РОЗДІЛ 2. ОСНОВНІ ЕТАПИ ТА ОСОБЛИВОСТІ РОБОТИ НАД ЗБІРКОЮ ТВОРІВ «ДУХОВНІ ЗЕРНА» В АРАНЖУВАННІ ДЛЯ ВОКАЛЬНО-ІНСТРУМЕНТАЛЬНИХ АНСАМБЛІВ	17
Висновки до розділу 2	26
ВИСНОВКИ	27
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	29

ВСТУП

Актуальність теми дослідження. Основним завданням Нової української школи постає всебічний гармонійний розвиток особистості, розкриття її індивідуальних здібностей та можливостей, розширення художнього світогляду молодшої генерації та формування духовної культури здобувачів освіти [37; 31]. Одним із напрямків реалізації даного завдання полягає у залученні здобувачів освіти до позакласної роботи. Вагомі здобутки, здійснені науковцями в галузі музично-педагогічної освіти, репрезентують різні форми організації музичної діяльності здобувачів освіти в позакласній роботі із використанням тематичної музики [25; 7]. Важливу роль у даному контексті відіграє участь учнів у різних ансамблях, яка спрямована на розвиток творчих здібностей, побудову гармонійних стосунків з оточуючим середовищем, формування духовних та моральних цінностей особистості.

Такі композитори як Н. Стецька, О. Токар, В. Лис, І. Сахно та ін. займаються питанням відродження та популяризації духовної музики. Але їх репертуар розроблено для професійних вокально-хорових колективів. Вибір теми кваліфікаційного дослідження «Збірка творів «Духовні зерна» в аранжуванні для вокально-інструментальних ансамблів у позакласній роботі закладів загальної середньої освіти» зумовило бажання популяризувати українську духовну музику серед здобувачів закладів загальної середньої освіти.

Мета роботи – створення збірки для вчителів музичного мистецтва «Духовні зерна» в аранжуванні для вокально-інструментальних ансамблів у позакласній роботі закладів загальної середньої освіти.

Завдання дослідження:

1. Вивчення теоретичних аспектів створення аранжувань для вокально-інструментальних ансамблів.
2. Визначення основних етапів та особливостей роботи над збіркою

творів «Духовні зерна» в аранжуванні для вокально-інструментальних ансамблів.

Об'єкт дослідження – освітній процес у галузі музичного мистецтва в закладах загальної середньої освіти.

Предмет дослідження – теоретичні та практичні особливості створення аранжувань для вокально-інструментальних ансамблів на прикладі роботи над збіркою творів «Духовні зерна» в аранжуванні для вчителів музичного мистецтва.

Методи дослідження:

– *теоретичні*: вивчення інформаційних джерел, теоретичний аналіз літератури, цитування, порівняння. складання списку використаної літератури, узагальнення;

– *спеціальні*: методи музичного аналізу; методи дослідження нотного, аудіо- та відео матеріалу; практичні методи створення аранжування музичних творів; виконавський аналіз.

Практичне значення одержаних результатів: результати дослідження можуть бути використані у позакласній роботі зі здобувачами освіти в закладах загальної середньої освіти, а також у процесі підготовки вчителів музичного мистецтва під час вивчення дисциплін, що передбачають створення інструментовок та аранжувань музичних творів.

Структура роботи: робота складається із кваліфікаційного проєкту у вигляді збірки аранжувань музичних творів та пояснювальної записки до нього.

Пояснювальна записка містить вступ, два розділи, висновки до кожного розділу, загальні висновки, список використаної літератури (43 джерела).

Структура збірки творів для вчителів музичного мистецтва «Духовні зерна» містить вступну частину (слово від автора), нотну збірку творів для вокально-інструментального ансамблю з накладеними посиланнями на виступи дітей, короткий опис кожного твору збірки та список використаної літератури.

Нотна збірка складається з трьох частин: твори Різдвяного циклу, твори Великоднього циклу та твори присвячені різним святам.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ СТВОРЕННЯ АРАНЖУВАНЬ ДЛЯ ВОКАЛЬНО-ІНСТРУМЕНТАЛЬНИХ АНСАМБЛІВ

Сучасна освіта в Україні, яка базується на гуманістичних засадах, спрямована на підготовку гармонійно розвинених особистостей, здатних до самореалізації, взаємодії з іншими людьми та толерантності, які приймають активну участь у суспільному житті та готові до творчого перетворення навколишньої дійсності [17]. Тому важливе місце серед предметів у закладах загальної середньої освіти посідає музичне мистецтво та активне залучення здобувачів освіти до позакласної роботи, яке сприяє розвитку музичних здібностей, смаку та естетичного сприйняття, формуванню їх когнітивних, емоційних та соціальних навичок, а також ознайомлення з музичною культурою та традиціями власної країни та інших народів.

На думку Л. Немцової, позакласна робота в ЗЗСО з музичного мистецтва має велике значення, оскільки доповнює та поглиблює основний музичний курс, розширює можливості учнів у музичній сфері, позитивно впливає на гармонізацію внутрішнього стану особистості, сприяє їхньому творчому розвитку, удосконаленню виконавських навичок та вмінь [26, с. 87].

Існує багато різновидів організаційних форм проведення позакласної музично-виховної роботи, серед яких можна виокремити наступні:

- масові (оркестр народних інструментів, загальношкільний хор, театральні постановки, огляди, конкурси, ігри, свята, тематичні вечори, колективні відвідування концертних залів, оперних вистав, музеїв музичної культури, музичних лекторіїв та ін.);

- гурткові (сольні, хорові, інструментальні, ансамблеві (ВІА, фольклорний ансамбль), музичні, танцювальні факультативи [26, с. 88].

Дослідження філософів, музикознавців, психологів і педагогів І. Зязюна, Л. Масол, Я. Соловей, В. Сухомлинського та інших

підтверджують, що використання колективних форм діяльності є цінною стратегією для формування особистісних та соціально-цінних якостей, таких як емпатійність, комунікативність, почуття колективізму та здатність досягати взаєморозуміння з оточуючими людьми та навколишнім середовищем [38]. У наукових працях Б. Фільца [28], О. Ростовського [33], В. Міщанчук [22; 43], О. Лобової [16], Т. Молчанової [23], Ракітянської [32; 42], С. Максименко та В. Соловієнко [20] зазначається, що залучення учнів до колективних форм музикування є дієвим засобом стимулювання їх зацікавленості музичним мистецтвом, сприяє саморозвитку, творчій активності, збагаченню музичної свідомості та формуванню ціннісно-критичного ставлення до музичної дійсності [3, с. 127].

Узагальнюючи досвід педагогів-музикантів дослідники Н. Біла, Ю. Ляшенко, Н. Штурман засвідчують, що учні різного шкільного віку виявляють інтерес до участі в музичних самодіяльних колективах, позитивно ставляться до колективних форм музикування, прагнуть до мистецьких видів неформального спілкування, де створюються умови для їх самореалізації та самоствердження в середовищі однолітків [2; 18].

Одним з найважливіших завдань виховання здобувачів освіти в закладах загальної середньої освіти є формування їх духовних потреб. Духовність відображає систему мотивів особистості, яка базується на двох фундаментальних потребах: ідеальній потребі пізнання та соціальній потребі жити та діяти «для інших». Потреба у пізнанні світу, себе, сенсу та призначення у житті є невід'ємною частиною духовності. Важливого значення набуває спонукання здобувачів освіти до роздумів над цими питаннями та прагнення знайти на них відповідь. Духовна діяльність людини може бути корисною для інших, але також може бути безкорисною для самої особи, коли вона займається пізнанням та виконанням свого обов'язку і відчуває задоволення від цього процесу, але також може викликати докір сумління та почуття провини, якщо вона не досягає своїх цілей. Отже, коли пізнання і дії не залежать від прагматичних цілей або негайного соціального

схвалення, робить духовність ключовим фактором розвитку цивілізації та відкриття нових форм суспільного життя, що можуть адаптуватися до постійно мінливих умов існування [12, с. 3].

Необхідно зазначити, що ансамблеве музикування, як один із видів позакласної гурткової роботи й виступаючи складовою навчально-виховного процесу, є важливим засобом духовного розвитку здобувачів освіти.

За визначенням Н. Білої та Н. Штурман, ансамблеве музикування постає представляє собою «колективну форму гри, в процесі якої декілька музикантів за допомогою засобів виконавської виразності спільно розкривають художній зміст твору і в якій чітко простежується єдність сприймання музики та, відповідно, єдність відтворення музичного матеріалу» [2, с. 45].

Значну роль в організації музичного ансамблю відіграє його керівник, який має зацікавити учнів, викликати інтерес до занять, створити сприятливу психологічну атмосферу, завоювати довіру здобувачів освіти та змалювати перспективу діяльності даного колективу, що сприятиме самореалізації творчих здібностей його учасників в процесі музикування. Важливого значення набувають як особистісні, так і професійні якості керівника музичного колективу. Тобто, керівник повинен бути методично обізнаним щодо роботи з різними групами ансамблів (наприклад, вокально-інструментальними), спрямовувати свої зусилля на оволодіння та вдосконалення виконавських навичок учасників колективу, розвиток їх музичної пам'яті, слуху, уваги, почуття ансамблю та ін. [3].

Як зазначає Л. Немцова, організація позакласної музичної діяльності здобувачів освіти передбачає врахування таких рекомендацій, а саме: дотримання принципів плановості, послідовності, систематичності та дисциплінованості; залучення дітей до різноманітних за змістом заходів для накопичення їх музичного досвіду та отримання незабутніх музичних вражень; використання в роботі музичного ансамблю високохудожніх музичних творів з врахуванням вікових особливостей здобувачів освіти та

рівнем їх музичного розвитку; дотримуватися певної тривалості заняття, його темпу з метою опанування різних видів музичної діяльності; направляти роботу музичного ансамблю на розвиток активності здобувачів освіти, їх уяви та ініціативи [26, с. 88].

Щодо репертуару музичного ансамблю, то Ван Чжун пропонує керівнику колективу для виконання брати фольклорні твори, класичні, популярні пісні минулого та сучасності різними за жанрами і характерами з яскравими музичними образами й адаптувати їх до складу певного колективу, використовувати вже зроблені інструментовки або самостійного аранжувати їх з урахуванням кількості учасників, їх вікових та виконавських можливостей [3].

Залучення дітей до ансамблевого музикування дозволяє їм виражати та передавати свої емоції, почуття, включаючи радість, смуток, енергію, обмінюватися ними з іншими учасниками ансамблю та слухацькою аудиторією. Це допомагає дітям розширити свій емоційний спектр, краще зрозуміти себе та виявляти й розуміти внутрішні стани людей навколо себе. Крім того, у зв'язку з військовою агресією, яка наразі відбувається в Україні, ансамблеве музикування може бути використано як засіб музичної терапії для поліпшення психоемоційного стану та боротьби із депресією, тривогою та стресом.

Ансамблеве музикування надає дітям можливість виявити свою унікальну музичну ідентичність. Кожен учасник ансамблю має свою роль та внесок у створення музики. Вони можуть відчувати себе частиною музичного співтовариства та розвивати свою особистість через активну участь у колективному музикуванні [27].

Відомо, що музика сприяє глибокому розумінню світу та людського існування. Так, у процесі ансамблевого музикування, діти можуть знайомитися з різними музичними жанрами, стилями та епохами, вивчати музичну теорію та аналізувати структуру композицій. Проникаючи у зміст музичних творів, здобувачі освіти прагнуть зрозуміти ідеї, почуття, емоції,

які намагався втілити в музичних образах композитори, що сприяє духовному зростанню особистості та розширенню її культурних горизонтів.

Ансамблеве музикування допомагає здобувачам освіти соціалізуватися та адаптуватися до сучасних умов, що, насамперед, потребує активної взаємодії між учасниками колективу та побудови в ньому гармонійних відносин. Діти навчаються слухати один одного, адаптуватися до інших інструментів та голосів, синхронізувати свою дію, відповідно до дій інших музикантів для отримання цілісного звучання музичного твору. Це сприяє розвитку в них почуття колективного єднання, взаємоповаги, взаєморозуміння та прагнення досягти спільної мети, допомагає вирішувати конфлікти та знаходити компроміси в процесі роботи [2].

Необхідно зазначити, що інструменти створення художнього образу музичного твору різні у ансамбіста та соліста. Соліст несе особисту відповідальність за цілісність музичної форми та її наповнення, тоді як ансамбіст відповідає за виконання своєї партії та її інтеграцію у спільне «полотно». Навіть якщо ансамбіст знає свою партію досконало, це ще не робить його партнером. Гра в ансамблі передбачає спільну творчу роботу всіх учасників ансамблю [19, с. 142].

Під час вивчення музичного твору, традиційні методи є важливими та корисними, оскільки вони допомагають стимулювати творчу самостійність здобувачів освіти [1]. Серед них можна виділити метод показу, словесний метод та метод демонстрації. Науковиця Л. Ніколенко пропонує й метод варіативних показів, оскільки він дозволяє керівникові продемонструвати декілька варіантів виконання музичного твору та створення учасниками колективу власної інтерпретації композиції. Це допомагає активізувати творчу самостійність учнів, виявляти їх артистичні здібності, виконуючи ролі «соліста», «артиста», «музиканта» [27, с. 214].

На думку Т. Ляшенко, у процесі ансамблевого музикування важливо:

1. Підтримувати зацікавленість учнів до ансамблевої роботи;
2. Постійно оновлювати репертуар;

3. Розвивати в учасників колективу навички самостійності та творчого підходу у ансамблевому музикуванні [19, с. 143].

Кожен музикант, включаючи керівника хору або вокального ансамблю, прагне створити свій унікальний, неповторний стиль. Для цього ефективним засобом є створення оригінального репертуару, який би повністю відображав виконавські можливості колективу, його художні вподобання та смаки й асоціювався з ним у пам'яті слухачів. Включення у репертуар творів різних епох, стилів та напрямків, безумовно, відіграє важливу роль у становленні та розвитку колективу, але часто призводить до «готових» композицій. Тому, для створення унікального репертуару потрібні творчі здібності керівника, відповідні знання та досвід роботи із музичним колективом [15; 29].

Також має свою специфіку і робота над творами для аматорського колективу. Керівник повинен адаптувати пісенний репертуар для виконання аматорським колективом, включаючи обробку, перекладення, аранжування та транспортування. При цьому він повинен враховувати специфіку роботи з аматорами та застосовувати ефективні методи та прийоми роботи над твором. Крім того, керівник повинен враховувати рівень музично-теоретичних знань, сценічної культури та забезпечити зручні теситурні умови та відповідний діапазон партій [13, с. 99].

У збірці «Духовні зерна» представлено твори для вокально-інструментального ансамблю, який, на думку О. Заверухи і Т. Чернети, має виконувати наступні функції:

- самореалізація учасників ансамблю в активній вокально-інструментальній виконавській діяльності;
- задоволення власних естетичних потреб виконавців;
- пропагування пісенного репертуару [13].

У своїй роботі ми здійснювали аранжування музичних творів. Цей термін означає перетворення або адаптація музичного твору, який спочатку був складений для одного інструменту або складу інструментів, для виконання на інших інструментах або з іншим складом, можливо, з

розширенням або скороченням музичного матеріалу [35].

На думку Р. Толмачова, в аранжуванні можуть відбутися незначні зміни в оригінальній гармонії, фактурі та ритміці, здійснюватися поєднання декількох тем та стилів, пошук нових виконавських засобів, з урахуванням можливостей та складу виконавців [39, с. 5].

Науковець В. Семенчук розглядає аранжування як специфічну форму художньо-естетичної музичної діяльності, яка включає три основні категорії:

- 1) фігура аранжувальника, який є творчо обдарованою особистістю зі спеціальною музичною освітою та професійною підготовкою;
- 2) аранжування як процес, що складається з дій фахівця, спрямованих на створення нового варіанту вже існуючого авторського твору чи фольклорного зразка;
- 3) аранжування як результат творчої роботи, який можна використовувати в концертному репертуарі, педагогічних чи інших цілях [34, с. 33].

Аранжувальна діяльність є складним творчим процесом, який включає елементи композиторської, дослідницької, редакторської та виконавської роботи. Цей процес має вимоги, які необхідно дотримуватися, щоб зберегти художньо-естетичний сенс твору. Для уникнення негативних наслідків, аранжувальний процес повинен бути системно організованим та логічно-технологічним. Цей процес складається з чотирьох етапів: дослідницького, планування аранжування, технічного виконання та контрольного аналізу. Перший етап включає аналіз вихідного твору з історично-культурологічного, стилістичного, технологічного та виконавського поглядів. Другий етап передбачає не лише планування аранжування, але й аналіз музично-текстових властивостей оригінального твору для їх подальшої проєкції на конкретний склад виконавців. Третій етап охоплює технічне втілення розробленої стратегії аранжування. Нарешті, четвертий етап — це контрольний аналіз, спрямований на виявлення помилок та нових аспектів у порівнянні з оригіналом [39, с. 3].

В рамках кваліфікаційної роботи було написано авторські аранжування до наступних творів: «Пасхальна пісенька», «Радійте всі», «Христос Воскрес», «Веселая новина», «Небо і земля», «Молитва за маму», «Доброта Миколая», «Дзінь-дзілінь», «На небі зірка мерехтить» [9; 14; 25].

Ці аранжування були зроблені в період навчання на музично-хореографічному відділенні факультету мистецтв КДПУ. На їх створення мене надихнув річний цикл церковних свят. У представлених творах відображаються не лише біблійні сюжети, а й ті, яких так сьогодні не вистачає в наш непростий час: віри у диво, щирої молитви, чудес, радості та любові.

Один з типів аранжування – інструментування – було активно використано під час роботи над збіркою. І. Гайденко під цим поняттям «інструментування» розуміє перетворення музики з одного інструментального складу на інший. Воно може включати перекладення клавірного твору для інструментального ансамблю, де аранжувальник створює нову партитуру з більшою кількістю та щільністю голосів, але зберігає авторську логіку розподілу музичного наповнення у часі та звуковому діапазоні. Цей принцип повинен бути базовим для інструментування та комп'ютерного оркестрування, щоб зберегти загальну форму і зміст твору [6, с. 48].

У збірці «Духовні зерна» представлено аранжування на народні та авторські пісні. Різницю між аранжуваннями різних типів пісень висвітлює в своїх працях В. Семенчук. Він стверджує, що сучасне аранжування народних пісень стає місцем, де можуть використовуватися різні композиторські техніки, а саме: сонористика, алеаторика, політональність, мікрохроматика, мікрополіфонія, додекафонія, серіальність і пуантилізм, які розширюють музичний простір та надають нові перспективи в інтерпретації та обробці мелодій. Однак, у більшості випадків для аранжування народної пісні використовуються більш прості методи, як, наприклад, наслідування народного варіювання або технічна адаптація фольклорного джерела до

виконавських можливостей вокально-інструментального колективу. Глибина обробки часто залежить від ресурсів колективу, який виконує аранжування. Наприклад, якщо народну пісню виконує дитячий ансамбль, то важливо врахувати їхні виконавські можливості і створити нескладні фактурні рішення, щоб наблизитися до оригіналу [35, с. 84].

Сьогодні складно уявити аранжувальну діяльність музиканта без використання комп'ютера. Здійснюючи історичний екскурс науковиця М. Сова зазначає, що 40 років тому настав перелом у музичній індустрії, оскільки почали використовувати комп'ютер в музичному мистецтві. Відомі компанії розробили стандартний інтерфейс цифрових музичних інструментів, відомий як MIDI (Musical Instrument Digital Interface). Цей стандарт установив структуру сигналів, схеми підключення інструментів та порядок обміну даними між ними. Завдяки MIDI з'явилася можливість створення нових пристроїв для обробки та створення музичного матеріалу Цей стандарт заклав початок для подальшого використання комп'ютерних технологій у музичній сфері, що відкрило безліч можливостей для творчості та новаторства [36, с. 129].

Завдяки комп'ютерним технологіям тепер можна використовувати нові підходи до аранжування музичних творів, поєднуючи знання комп'ютерної грамоти з предметами музичного-педагогічного циклу, такими як «Аналіз музичних форм», «Музичний інструмент», «Методика загальної музичної освіти та інтегрованого курсу «Мистецтво», «Методика викладання мистецьких дисциплін у закладах освіти», «Аранжування музичних творів» та ін. [4; 10].

Комп'ютер дозволяє аранжувальнику розкрити свій творчий потенціал за допомогою музичних редакторів (Finale, MuseScore, Ocenaudio, FL Studio тощо) і втілювати свої ідеї, створюючи партитури музичних творів. У процесі роботи з різними музичними редакторами, можна використовувати макети хорових, оркестрових та інших партитур, відповідно до власних потреб. Також можна добирати інструменти, тембри, моделювати звучання

необхідних інструментів, робити відповідні записи та редагувати музичний текст. Для створення музичних творів ми використовуємо зображені на панелях керування музичного редактора ноти, паузи, знаки альтерації та інші символи [8, с. 35]. Таким чином, комп'ютер стає потужним інструментом для створення майбутнім вчителем музичного мистецтва аранжувань музичних творів для роботи з ансамблями в позакласній роботі.

Висновки до розділу 1

Одним із важливих завдань музичної освіти сьогодення постає виховання духовно багатой та цілісної особистості, здатної жити і працювати «за законами краси». У зростанні творчої, гармонійної особистості в закладах загальної середньої освіти важливу роль відіграє позакласна робота, одним із різновидів якої є ансамблеве музикування. Основною метою ансамблеве музикування є розвиток творчих здібностей здобувачів освіти, формування комунікативних, соціально-адаптивних навичок, оволодіння виконавськими навичками, розширення їх музичного досвіду та підвищенню рівня музичної культури. Крім того, участь здобувачів в музичних ансамблях допомагає їм самовиразитися в процесі музичної діяльності, сприяє розвитку емоційної сфери, встановленню соціальних зв'язків та кращому розумінню себе та навколишнього світу.

У роботі нами були розглянуті поняття «аранжування», його категорії (людина, процес, результат) та більш детально висвітлено один із типів аранжування – інструментування. Звернено увагу на те, що аранжувальна діяльність включає елементи композиторської, дослідницької, редакторської та виконавської роботи. Також було зазначено, що аранжувальний процес складається з чотирьох етапів: дослідницького, планування аранжування, технічного виконання та контрольного аналізу.

Під час роботи над збіркою було з'ясовано, що було зроблено багато відкриттів в області комп'ютерної техніки, завдяки яким створювалися

унікальні музичні продукти. Так, розроблені науковцями комп'ютерні програми, дозволяють записувати звук, працювати з нотами, прослуховувати звукові файли, зберігати та обробляти музичну інформацію.

РОЗДІЛ 2

ОСНОВНІ ЕТАПИ ТА ОСОБЛИВОСТІ РОБОТИ НАД ЗБІРКОЮ ТВОРІВ «ДУХОВНІ ЗЕРНА» В АРАНЖУВАННІ ДЛЯ ВОКАЛЬНО- ІНСТРУМЕНТАЛЬНИХ АНСАМБЛІВ

У процесі роботи над збіркою «Духовні зерна» нами було визначено наступні етапи:

1) Обрання творів для аранжування.

Провідною ідеєю збірки є святкові духовні пісні. Але під час роботи над збіркою виникла ідея включити не лише святкові християнські пісні, а й пісні, в яких розповідається про людські чесноти.

2) Визначення складу учасників колективу для якого буде створено аранжування творів.

Враховуючи можливості аматорського вокального ансамблю, виникла думка створити вокально-інструментальний ансамбль. Ідея ввести музичні інструменти в аматорський ансамбль підтримана тим, щоб продублювати вокальні партії інструментами задля досягнення чистого інтонування у вокальних партіях.

3) Визначення кількості голосів та інструментів для участі в ансамблі.

У вокально-інструментальному ансамблі, для якого створена наша збірка, приймають участь не тільки діти-аматори, але й ті, що здобувають освіту в спеціалізованих закладах музичної освіти. Саме для цих учасників було написано інструментальну партію кларнета. Під час роботи над музичними творами збірки партію кларнета завжди можна замінити іншим мелодичним інструментом (флейта, саксофон, скрипка тощо). Партію ксилофону можна виконувати на синтезаторі, змінивши налаштування на вказаний інструмент.

4) Створення аранжувань музичних творів.

У збірці «Духовні зерна» було використано комп'ютерні технології для

набору нот, та прослуховування аранжувань задля їх редагування. Також за допомогою використання сучасних технологій було опубліковано відеозаписи в YouTube, створено посилання у вигляді куар кодів, збереженої здійснено фінальну корекцію збірки у PDF форматі. Кожен із цих кроків ми розглянемо докладніше:

1. Робота з програмою MuseScore.

На початку роботи над збіркою потрібно було створити партитуру. При першому запуску програми є іконка «Створити нову партитуру». Після натискання на неї відкривається нове вікно, де потрібно обрати інструменти, їх кількість і порядок розташування у партитурі. Коли вибір зроблено, можна перейти до наступного кроку, який передбачав зазначення розміру, затакту (якщо є), кількості тактів, темпу, назви твору, автора слів та музики. Ці дані можна змінювати під час роботи з самою партитурою. Коли все заповнено і підтверджено, перед вами відкриється пуста партитура. На цій сторінці головний інструмент – набір нотного тексту. Його можна записувати трьома варіантами:

- за допомогою комп'ютерної клавіатури, де цифри позначають тривалість нот, а висота ноти вказується її латинським позначенням з клавіатури. Наприклад, щоб записати восьму ноту «сі» необхідно натиснути «4» і англійську «B» по черзі. Щоб додати до тривалості крапку, треба між цифрою тривалості і буквою назви натиснути «.»;

- за допомогою комп'ютерної миші. Розглянемо спосіб для новачків. Вгорі партитури зліва є позначка олівця. При натисканні на неї відкривається набір нот. Справа від олівця є позначки тривалостей нот. Мишкою необхідно обрати потрібну та на нотоносці в партитурі натиснути на потрібну висоту ноти. Якщо трапилась похибка, то її завжди можна скоригувати стрілками «вгору-вниз» на клавіатурі;

- з фортепіанної клавіатури. Цей спосіб має два різновиди: відкрити клавіатуру в самій програмі, або підключити синтезатор до ПК.

Перші два способи мені здалися найбільш зручними для роботи над

збіркою та доступними. Також у програмі представлені всі можливі види інструментів та нотного запису. Відкриттям для мене стали мелізи для волинки, крюки та старовинні арабські символи.

Коли ми матимемо готову партитуру – необхідно натиснути у лівому верхньому куті кнопку «Файл». Нам випаде меню, де потрібно обрати «Експорт». З'явиться віконце, де необхідно обрати голоси або всю партитуру і формат для зберігання (у нас це PDF). Коли будуть обрані всі параметри – натиснути кнопку «Експортувати» в правому нижньому куті віконця.

2. Публікація відеозаписів на YouTube [41].

Для опублікування відео на YouTube нам необхідно зайти на дану платформу, знайти у верхньому правому куті кнопку «Додати відео» та натиснути її. Відчиняється вікно, де нам необхідно обрати «Додати відео», після чого ми обираємо потрібний файл з комп'ютера. Перед публікацією необхідно перевірити назву відео і за потреби перейменувати його. Далі починається завантаження відео, під час якого можна налаштувати такі параметри, як: назва, опис, теги, вибір значка, плейлист, доступ до ролику. Інші параметри більш розширені й необов'язкові, тому я їх не зазначала.

3. Створення QR-кодів [24, с. 26].

Для створення QR-коду необхідно виконати декілька кроків. Почати з вибору програми або онлайн-сервісу для створення кодів. Далі потрібно ввести URL-адресу (ми її копіюємо із сторінки обраного відео на YouTube) для створення коду, яка є посиланням на відео запис в YouTube. Наступний крок – натиснути кнопку «Генерувати/створити QR-код». Коли процес генерування/створення коду буде завершено, то необхідно обрати формат та розмір зображення коду з подальшим натисненням кнопки «Завантажити». За рекомендацією А. Мороз, кращим форматом для завантаження є PNG, а розмір – найбільший.

4. Робота в PDF [30].

Наступним кроком буде складання творів у форматі PDF. Для цього можна використовувати програму або онлайн-сервіс для редагування PDF

документів, який має функцію «Об'єднати PDF-файли». Після вибору готових файлів з нотним текстом та QR-кодами, потрібно натиснути кнопку «Об'єднання PDF», щоб система автоматично об'єднала їх у готову збірку. Також можна додати титульну сторінку та зміст до збірки за допомогою даного сервісу.

5) Апробація аранжувань в дитячому аматорському вокально-інструментальному ансамблі.

На жаль, через масштабну агресію Росії проти України, яка досі триває, заклади загальної середньої освіти Дніпропетровської області, на момент створення збірки, знаходились на дистанційному навчанні, що унеможливило роботу із вокально-інструментальним колективом. Тому деякі твори збірки було вивчено та виконано дитячим аматорським вокально-інструментальним ансамблем недільної школи ім. Андрія Первозваного Свято-Троїцького кафедрального собору м. Дніпро на духовних фестивалях.

б) Аналіз проведеної роботи.

Ми пропонуємо аналіз творів, що увійшли до збірки «Духовні зерна» для вокально-інструментального ансамблю:

«Пасхальна пісенька»

Характеристика першоджерела: дитяча одноголосна пісня без супроводу.

Тип роботи з запозиченим матеріалом: аранжування для вокально-інструментального ансамблю. Партія голосу залишилась без змін. Було проведено роботу над гармонізацією мелодії (створення другого голосу) за допомогою кларнету. Партія ксилофону дублює мелодію пісні задля легкості співу. Партія бубонців прикрашає пісню на тематичних словах і закінченнях фраз (довгих нотах).

Виконавські завдання: донести радість сімейного свята поруч із найріднішою людиною (мама), відтворити відчуття теплого весняного дня, приліт перших птахів. На словах «Христос Воскрес! Воістину Воскрес!» важливо слідкувати за чистотою інтонації: спочатку мелодія має низхідний

рух, на останній фразі висхідний рух, який підкреслюється кульмінаційною октавою.

«Христос Воскрес»

Характеристика першоджерела: дитяча авторська одноголосна пісня.

Тип роботи з запозиченим матеріалом: аранжування для вокально-інструментального ансамблю. Було зроблено трьохголосну гармонізацію для однорідного хору. Голос виконує партію альт та сопрано, де мелодія саме в альтях. Ксилофон дублює партію сопрано. У кларнета самостійна тенорова партія. Виходячи з тексту і відповідності до пори року (весна), шумо-ритмічна партія виконується на зозулі в кінці фраз та на важливих змістовно приспівках («Христос Воскрес» та ін.).

Виконавські завдання: через наспівну мелодію донести легку та мовчазну радість весняної природи, щодо свята світлого Христового Воскресіння. Важливо дикційно не «зажувати» слова, але при цьому зберегти ліричний характер пісні. Також необхідно грамотно побудувати загальну динаміку – поступово, за рухом мелодії, при цьому не втрачаючи запал на останніх слова куплетів. Партія кларнету, хоч на слух сприймається, як самостійна мелодія, не повинна звучати над хором, а навпаки – створювати наче «перину» для вокальної партії. Партія ксилофону дублює голос. Зозуля – шумовий інструмент, який підкреслює слова пісні та допомагає створити відповідний настрій.

«Веселая новина»

Характеристика першоджерела: українська народна колядка для унісонного виконання. На створення даного аранжування мене надихнуло її виконання дитячим ансамблем «Промінці» м. Київ.

Тип роботи з запозиченим матеріалом: у виконанні «Промінцями», було повністю змінено мелодію і частково гармонізацію. Я залишила класичну мелодію, дубльовану ксилофоном, і на її основі створила другий голос (у виконанні кларнетом), що виконує підголосочну та гармонізаційну функції. Партія бубонців, що звучить протягом всієї пісні, створена для

ритмічної та темпової підтримки.

Виконавські завдання: відтворити настрій та події, пов'язані із Різдом Христовим, від першої особи; «висловити найкращі почуття до своїх рідних, до друзів, побажати їм добробуту, успіхів та щастя» [21 с. 6]; відтворити західноукраїнський обряд колядування [5]. Важливу роль відіграє у першому такті вступ бубонців. адже вони задають темп і загальний настрій твору (аналогія із різдвяними бубонцями на оленях Санти). Інструментальний вступ у другому такті дублює приспів. Хору необхідно не загубитися на фоні загального свята і голосно та точно заспівати після вступу. Для цього важливо чітко та впевнено заспівати перше слово «Радуйтеся». В кінці, за бажанням керівника, можна подовжити сольний передзвін бубонців, щоб створити відчуття – наче колядники покидають цю оселю та вирушають до іншої.

«Небо і земля»

Характеристика першоджерела: українська народна колядка. В оригінальному виконанні – одноголосний наспів, але на сьогоднішній день розповсюджене виконання чотириголосним змішаним хором [40]. Особливість виконання у приспіві: через певний проміжок (1-2 такти у різних варіантах виконання) вступ нового голосу. Починають приспів сопрано, потім по черзі вступають альт, тенор і бас. Якщо виконує однорідний хор – можливе виконання без басу.

Тип роботи з запозиченим матеріалом: аранжування для вокально-інструментального ансамблю без партії баса. Було залишено партію сопрано та альту для виконання хором. За змістом куплети мають форму розповіді сьогодення, а приспів – радість та возвеличення подій минулого. Саме тому у куплетах звучать всього два голоси, а в приспів включається третій (для додання значущості оспіваним подіям). У куплетах ксилофон дублює партію сопрано, а кларнет – партію альту. У приспіві було обрано кроки у два такти. Першими вступають сопрано соло, потім альти дубльовані ксилофоном, потім кларнет, який наслідує оригінальну партію тенора. Партія бубонців

виконує ритмічно-організаційну функцію у приспіві.

Виконавські завдання: виходячи із змісту, потрібно відтворити піднесений, урочистий настрій вселенського (небо і земля) торжества. Важливо артикуляційно і динамічно (від piano поступово до forte) виділити кожен новий вступ у приспіві, при цьому не втрачаючи на тихій гучності урочистого настрою. Бубонці імітують різдвяний передзвін та створюють відчуття наближення великого свята.

«Молитва за маму»

Характеристика першоджерела: авторська одноголосна пісня.

Тип роботи з запозиченим матеріалом: аранжування для вокально-інструментального ансамблю. Було написано другий голос, який доповнює гармонічний окрас. партія ксилофону створює звучання повного акорду на кульмінаційних моментах та в кінці фраз. В аранжуванні записано два варіанти виконання партії бубонців:

- 1) виконують метро-ритмічну функцію; створюють основу для нанизування основної мелодії;
- 2) дублюють партію ксилофону, прикрашаючи тему.

Розподіл партії зумовлено можливостями ансамблю: якщо в ансамблі є дитина, котра спроможна вивчити непростий ритм і рівно відбивати його протягом всієї пісні – доцільно виконувати перший варіант (бубонці 1), якщо такої дитини немає – краще взяти більш легкий другий варіант. За бажанням керівника можна виконувати обидва варіанти, замінивши один із бубонців на інший ударно-шумовий інструмент.

Виконавські завдання: кожна дитина любить свою маму і готова за неї на будь-що. В християнському вченні Божа Мати – це матір всього людства, тому в даному творі сакральні поєднуються два образи матері: земний та небесний. Необхідно донести сокровенну молитву дитини, яка просить у небесної матері всього найліпшого для своєї власної земної матусі, при цьому не розділяючи значення обох для тонкої дитячої душі. В цьому допомагає вальсовий розмір, у якому не можна втрачати темп, щоб не

загубити «повітряність».

«Дзінь-дзілінь»

Характеристика першоджерела: дитяча одноголосна колядка із терцовим дублюванням у приспіві. Музика Василя Качана на слова Ольги Качан.

Тип роботи з запозиченим матеріалом: пісня дуже легка, тому важливо було не перевантажити початковий матеріал складними інструментальними партіями. Основа аранжування – бубонці, котрі допомагають тримати темп і ритм всієї пісні. Кларнет повністю дублює мелодію. Партія ксилофону має самостійні гармонізовані підголоски в куплетах і дубляж мелодії в терції. Також на матеріалі приспіву було створено інструментальний вступ.

Виконавські завдання: перші чотири такти – дует кларнету і ксилофону – це лейтмотив колядки, показ основної теми. У наступних чотирьох тактах додається ритмізоване звучання бубонців, які створюють святковий настрій. Пісню необхідно виконувати весело і невимушено. Доцільно буде вигадати легкі рухи для співаків, а у приспіві задзвонити в дзвіночки (за бажанням).

«Доброта Миколая»

Характеристика першоджерела: пісня Анатолія Житкевича, написана для дитячого хору (одноголосся в куплетах і двоголосся в приспіві).

Тип роботи з запозиченим матеріалом: мелодія пісні була залишена без змін. Основна робота була проведена над створення кларнетового акомпанементу і ксилофонного підголоску. Для цього необхідно було гармонізувати мелодію та зробити акомпанемент – ритмічну і мелодичну партію, яку виконуватиме кларнет. Основні гармонічні ноти були надані партії ксилофону. У приспіві ксилофон дублює один із вокальних голосів, підсилюючи централізований ефект приспіву. Також було додано ритмізовану партію бубонців, яка своїм звучанням має передавати падіння першого снігу.

Виконавські завдання: цікава за змістом, а також мелодійна, ритмічна,

захоплююча пісня. Її люблять співати діти і з задоволенням слухають дорослі [11]. Тому важливо за мелодійними і ритмічними складнощами не втратити легкість і простоту сприйняття. Для цього необхідно окремо вивчити текст у вигляді ритмізованого віршика, а вже потім вивчати мелодію пісні.

«Радійте всі»

Характеристика першоджерела: дитяча одноголосна пісня без супроводу.

Тип роботи з запозиченим матеріалом: аранжування для вокально-інструментального ансамблю із гармонізацією. Було створено інструментальний вступ на основі матеріалу приспіву. Партія бубонців виконує темпо-ритмічну функцію у приспівах, але відсутня у куплетах (щоб не обтяжувати «прозору» фактуру). Структура аранжування вибудована на принципі поступового нанизування голосів. Перше речення виконується в один голос, дубльованим ксилофоном. Другий голос вступає у другому реченні і дублюється кларнетом. У приспіві кларнет відділяється в окрему тенорову партію і формує повноцінну триголосну фактуру.

Виконавські завдання: інструментальний вступ створює світлий настрій свята Христового Воскресіння. Важливо хору не відтінитися після яскравого вступу. Також необхідно слідкувати за динамічним розвитком (з кожним новим вступом – голосніше, але на репризах – динамічне повернення). В даному творі бубонці імітують святковий церковний передзвін.

«На небі зірка мерехтить»

Характеристика першоджерела: дитяча авторська одноголосна колядка О. Барана.

Тип роботи з запозиченим матеріалом: інструментування для вокально-інструментального ансамблю. До вокального матеріалу було додано інструментальний вступ, програші та подвійна кода, де провідну партію виконує кларнет, а музичний матеріал ідентичний (крім коди 2). Ксилофон прикрашає музичний матеріал кларнету і створює ефект «блискіток».

Коли вступає голос, то кларнет переходить на партію другого голосу, а мелодію частково дублює ксилофон. Дане рішення було прийняте через тембральні особливості інструментів, де ксилофон природно звучить вище за кларнет. Партія бубонців протягом всього твору тримає вальсовий ритм і має цікавий ритмічний малюнок із кроком в чотири такти.

Кода 2 (останні 5 тактів) – це абсолютно нова мелодія, яка приводить всю пісню до останньої ноти-тоніки.

Виконавські завдання: в даній колядці тридольний розмір і зміст тексту створюють подібність до колискової. Тому необхідно за вальсованістю не при скорити темп і не втратити співочий наспівний характер.

Висновки до розділу 2

Даний розділ кваліфікаційної роботи був присвячений розгляду основних етапів створення збірки творів «Духовні зерна» в аранжуванні для вокально-інструментальних ансамблів у позакласній роботі закладів загальної середньої освіти, які включають в себе вибір репертуару, тип колективу для роботи і виконання творів із збірки створеним колективом під час концертних виступів.

Підбір репертуару відповідав структурі збірки, яка складається з трьох частин: твори Різдвяного циклу, твори Великоднього циклу та твори присвячені різним святкам.

Також у розділі 2 докладно розглянуто першоджерела кожного твору і описано проведену аранжувальну роботу.

ВИСНОВКИ

Метою кваліфікаційної роботи було створення збірки для вчителів музичного мистецтва «Духовні зерна» в аранжуванні для вокально-інструментальних ансамблів у позакласній роботі закладів загальної середньої освіти, що й обумовило вибір двох основних завдань: вивчення теоретичних аспектів створення аранжувань для вокально-інструментальних ансамблів та визначення основних етапів та особливостей роботи над збіркою творів «Духовні зерна» в аранжуванні для вокально-інструментальних ансамблів.

Перше завдання полягало у вивченні позакласної роботи у закладах загальної середньої освіти, різновидів її організаційних форм та значення для учнів. Було визначено, що гурткова робота сприяє налагодженню стосунків між учасниками колективу, вихованню навичок спільної праці та досягненню загальної освітньої мети. До гурткових типів роботи відноситься ансамблеве музикування яке, крім перерахованих вище якостей, також розвиває музичні здібності (слух, почуття темпу та ритму тощо). Також було виділено невід'ємну роль керівника колективу у розвитку учнів і визначено, що одним із головних інструментів постає вибір репертуару та його адаптація (аранжування) під конкретний колектив.

У процесі дослідження збірки творів «Духовні зерна», було розглянуто питання аранжування творів для дитячого аматорського вокально-інструментального ансамблю і комп'ютеризації аранжувальної діяльності, яка значно спрощує процес набору музичних творів і створення аранжувань.

Друге завдання полягало у визначенні основних етапів, їх специфіки та особливостей створення збірки.

У розділі 2 пояснювальної записки детально описано основні кроки створення збірки, алгоритми роботи і специфічні особливості:

1. Обрання творів для аранжування.

2. Визначення складу учасників колективу для якого буде створено аранжування творів.

3. Визначення кількості голосів та інструментів для участі в ансамблі.

4. Створення аранжувань музичних творів (детальний опис роботи з комп'ютерними технологіями).

Також у розділі 2 здійснено опис аранжувальної роботи та виконавських завдань до кожного твору збірки.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Бех І. Д. Особистісно зорієнтоване виховання: наук.-метод. посібник. Київ : ІЗМН, 1998. 204с.
2. Біла Н. Л., Штурман Н. О. Ансамблеве музикування : до сутності поняття. *Наукові записки Ніжинського державного університету ім. Миколи Гоголя. Психолого-педагогічні науки*. Ніжин : Вид-во НДУ ім. М. Гоголя, 2014. № 2. С. 40–46.
3. Ван Чжун. Різновиди музичних ансамблів та дидактичні принципи підготовки студентів щодо залучення школярів до ансамблевого музикування на уроках музики і в позакласній роботі. *Наукові записки. Серія: Педагогічні науки*. Кропивницький : РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2017. Вип. 150. С. 227–231.
4. Варнавська Л. І. Основні характеристики моделі формування готовності майбутніх вчителів музики до аранжування музичних творів засобами комп'ютерних технологій. *Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова. Серія 16: Творча особистість учителя: проблеми теорії і практики*. Київ, 2010. Вип. 13. С. 128–131.
5. Ведмедеря М. Немає України без калини : пісні для дошкільного віку та дітей початкових класів. Тернопіль : Підручники і посібники, 2001. 88 с.
6. Гайденко І. А. Застосування комп'ютерних методів при інструментуванні та аранжуванні музичних творів. *Вісник Харківської державної академії дизайну і мистецтв*, 2008. № 7. С. 46–51.
7. Генік Л. Народно-релігійні традиції в сучасному педагогічному процесі. *Рідна школа*. Полтава, 2002. № 6. С. 37–43.
8. Голощук О. О., Сорока Р. О., Шкоба В. А. Мистецькі комп'ютерні технології в музичному редакторі MakeMusic FINALE : методичні рекомендації для студентів спеціальності 025 «Музичне мистецтво». Луцьк, 2022. 32 с.
9. Горбатенко Г. Л. Хорові твори сучасних українських композиторів

- Київської школи для жіночого хору : навч.-метод. посібник. Київ : Дрогобич : Посвіт, 2015. 183 с.
10. Грищенко В. І. Композиція та комп'ютерне аранжування : методичні рекомендації до практичних занять здобувачів освітнього ступеня «Бакалавр» спеціальності 025 «Музичне мистецтво». Київ : НАКККіМ, 2020. 16 с.
11. Гурко С. Пісенний зорепад : веб-сайт. URL : http://www.infoukes.com/newpathway/6-2007_Page-12-1.htm (дата звернення: 26.08.2023).
12. Дубасенюк О. А. Формування духовних засад студентської молоді. *Формування духовності молоді людини: методика, практика, досвід* : матеріали Міжвузівського науково-методичного семінару (м. Житомир, 18 груд. 2007 р.). Житомир : Вид-во ПП Сахневич, 2007. С. 3–5.
13. Заверуха О. Л., Чернета Т. О. Вокальний ансамбль : навч.-метод. посіб. для студ. ЗВО. Корсунь-Шевченківський : ФОП Майдаченко І. С., 2022. 116 с.
14. Колядки і щедрівки / упоряд. Наталія Манько. Львів : Свічадо, 2008. 200 с.
15. Кьон Н. Г., Мажара Т. В. Функції сольфеджіо у формуванні навичок самостійного музикування студентів музично-педагогічного навчального закладу. *Науковий вісник ПДПУ ім. К. Д. Ушинського. Спецвипуск. Мистецька освіта: сучасний стан і перспективи розвитку*. Одеса, 2007. Ч. 2. С. 45–51.
16. Лобова О. В. Музично-творчий розвиток молодших школярів засобами музично-рухливої діяльності. *Науковий вісник Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського. Педагогічні науки*. Миколаїв : МНУ імені В. О. Сухомлинського, 2016, № 2 (53). С. 109–113.
17. Луценко В. В. Аранжування на комп'ютері – як засіб розвитку творчої активності майбутнього вчителя музики. *Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка*. 2003. № 13. С. 76–78.

- 18.Ляшенко Ю. В. Вокальний ансамбль у системі професійного навчання (завдання та проблеми викладання). *Збірник наукових праць*. Луганськ : Вид-во ЛНУ ім. Тараса Шевченка. С. 105–114.
- 19.Ляшенко Т. В. Фортепіанний ансамбль у системі музично-педагогічного навчання. *Наукові записки Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя. Серія «Психолого-педагогічні науки»*. Ніжин : Вид-во НДУ ім. М. Гоголя, 2015. Вип. 2. С. 141–143.
- 20.Максименко С. Д., Соловієнко В. О. Загальна психологія : навч. посіб. Київ : МАУП, 2000. 182 с. URL : <https://studentbooks.com.ua/content/view/1269/51/1/2/> (дата звернення: 13.03.2023)
- 21.Михалко А.Я. Пісенний вінок: Українські народні пісні. URL : <https://nashe.com.ua/songbook/30> (дата звернення: 15.02.2023)
- 22.Міщанчук В. М. Невербальні засоби комунікації у професійній підготовці майбутніх учителів музичного мистецтва. «Мистецька освіта: теорія, методологія, технології» : зб. матеріалів та тез (м. Кривий Ріг, Криворізький державний педагогічний університет, 14 лист. 2019 р.). Кривий Ріг : ФО-П Чернявський Д.О., 2019. С. 125–128.
- 23.Молчанова Т. О. Мистецтво піаніста-концертмейстера : навч. посіб. Львів : ДМА, 2001. 216 с.
- 24.Морозова А. О. Твори для фортепіано з фонограмами-акомпанеентами (навчальний посібник для вчителів музичного мистецтва та викладачів мистецьких шкіл) : кваліфікаційна робота / науковий керівник – к. філос. наук, доцент Оксана Іллівна Шрамко. Кривий Ріг, 2022. 95 с.
- 25.Московчук Л. М. Українська духовна музика : навч.-метод. комплекс для вчителів загальноосвітніх навчальних закладів та недільних шкіл. Кам'янець-подільський : Аксіома, 2010. 704 с.
- 26.Нємцова Л. О. Форми та методи організації позакласної музично-виховної роботи. *Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова*. Київ : 2021. Вип. 7 (138). С. 87–91.

27. Ніколенко Л. І. Формування інструментально виконавських умінь учнів у процесі ансамблевого музикування. *Наукові записки Центрально українського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка. Серія: Педагогічні науки.* Кропивницький : РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2018. Вип. 170. С. 212–216.
28. Обробки народних пісень для хору. Історія української музики у 6 т. Фільц Б. та ін.; / за ред. М. М. Гордійчук. Київ : Наукова думка, 1992. Т. 4. С. 78–104.
29. Пляченко Т. М. Підготовка майбутнього вчителя музики до роботи з учнівськими оркестрами та інструментальними ансамблями: монографія. Кіровоград : Імекс ЛТД, 2010. 428 с.
30. Принципи роботи із PDF: веб-сайт. URL : <https://www.adobe.com/ua/> (дата звернення: 24.08.2023)
31. Про освіту : Закон України від 05.09 2017 р. № 2415-VIII: станом на 10.06.23 р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text> (дата звернення: 07.12.2022)
32. Ракітянська Л. М. Кордоцентризм національного музичного мистецтва як основа професійної підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва: емоційно-інтелектуальний дискурс. *Науковий часопис національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 5. Педагогічні науки: реалії та перспективи.* Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2019. Вип. 71. С. 209–212.
33. Ростовський О. Я. Теорія і методика музичної освіти: навч.-метод. посіб. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2011. 640 с.
34. Семенчук В. В. Аранжування як вид творчої діяльності музиканта. *Актуальні питання гуманітарних наук. Науковий збірник Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка.* Вип. 52. Т. 3. С. 32–39.
35. Семенчук В. В. Музичне аранжування та обробка: українські народні та авторські твори : навч. посібн. у 3 ч.: Чоловіче вокальне тріо. Умань :

- Видавець «Сочінський М. М.», 2020. Ч. 1. 155 с.
36. Сова М. О. Музичні комп'ютерні технології як інструментарій сучасного освітнього процесу. *Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 16: Творча особистість учителя: проблеми теорії і практики*. 2012. Випуск 16. С. 129–133.
37. Творча діяльність : Закон України від 07.10.1997 № 554/97-ВР. URL : <https://ips.ligazakon.net/document/view/TM00672> (дата звернення: 13.10.2022)
38. Творча діяльність: значення, види. Творча діяльність дітей. *Преса*. URL : <https://presa.com.ua/aktualne/tvorcha-diyalnistznachennya-vidi-tvorcha-diyalnist-ditej.html> (дата звернення: 12.12.2022)
39. Толмачов Р. В. Хорове аранжування та вільна обробка : навч. посіб. Вінниця : Нова книга, 2011. 168 с. : ноти.
40. Юцевич Ю. Є. Музичний словник-довідник. Тернопіль : Богдан, 2003. 352 с.
41. Як викласти відео на ютуб : веб-сайт. URL : <https://smartik.kiev.ua/iak-vyklasty-video-na-iutub/> (дата звернення: 28.08.2023).
42. Ludmila Rakityanska. Cord-centric potential of ukrainian musical art. Proceedings of the XX International Scientific and Practical Conferense. Social and Economic Aspects of Education in Modern Society. Warsaw, Poland. Vol. 2. Decemder, 25. 2019. P. 6–9.
43. Tkachenko T., Yeremenko O., Kozyr A., Mishchanchuk V., Vei Limin. Integration aspect of training teachers of art disciplines in pedagogical universities. *Journal of Higher Education Theory and Practice*. 2022. 22 (6). P. 138–147. DOI : <https://doi.org/10.33423/jhetp.v22i6.5236>

Збірка творів
для вокально-інструментального ансамблю
"Духовні зерна"

Укладач і аранжувальник Анна Погребна

Кривий Ріг
2023

Від автора

Основним завданням Нової української школи постає всебічний гармонійний розвиток особистості, розкриття її індивідуальних здібностей та можливостей, розширення художнього світогляду молодшої генерації та формування духовної культури здобувачів освіти. Всеукраїнська педагогічна рада працівників освіти вважає розвинену духовність як одну з найважливіших особистісних рис громадянина України. Розвитку означеного феномена сприяє залучення здобувачів освіти до позакласної роботи. Вагомі здобутки, здійснені науковцями в галузі музично-педагогічної освіти, репрезентують різні форми організації музичної діяльності здобувачів освіти в позакласній роботі із використанням тематичної музики. Важливу роль у даному контексті відіграє участь учнів у різних ансамблях, яка спрямована на розвиток творчих здібностей, побудову гармонійних стосунків з оточуючим середовищем, формування духовних та моральних цінностей особистості.

Завдання представленої збірки «Духовні зерна» – популяризувати українську духовну музику серед учнів ЗЗСО. Для цього було проведено роботу із вивчення позакласної роботи у закладах загальної середньої освіти, різновидів її організаційних форм та значення для учнів. Було визначено, що гурткова робота сприяє зміцненню загальношкільних зв'язків, вихованню навичок спільної праці та досягнення загальної мети. До гурткових типів роботи відноситься ансамблеве музикування яке, крім перерахованих вище якостей, також розвиває музичні здібності (слух, почуття темпу та ритму тощо). Також було виділено невід'ємну роль керівника колективу у розвитку учнів і визначено, що одним із головних інструментів постає вибір репертуару та його адаптація (аранжування) під конкретний колектив.

Для виконання поставленої задачі було створено авторські аранжування на основі народних колядок та авторських духовних пісень. Репертуар складається як із популярних пісень (для зацікавлення дітей), так і з маловідомих (для розвитку музичного кругозору). Склад ансамблю було визначено вокальними потребами і наявністю (популярністю) інструментів у різних колективах. Кожен твір має загальну партитуру і окремо виписані партії.

Твори Різдвяного циклу

Небо і земля

Колядка

Українська народна

Allegretto

Голос 1

mp *mf*

Не - бо і зем-ля, не - бо і зем-ля ни - ні тор-жес - тву - ють.

Голос 2

mp *mf*

не - бо і зем-ля ни - ні тор-жес - тву - ють.

Кларнет in B

mp *mf*

Скрипка

mp *mf*

Ксилофон

mp *mf*

Бубонці

5

Г. 1

mp *mf* *ff*

Ан - ге - ли йлю - ди, ан - ге - ли йлю - ди ве - се - ло свят - ку - ють. Хрис - тос ро - див - ся,

Г. 2

mp *mf*

ан - ге - ли йлю - ди ве - се - ло свят - ку - ють.

Кл.

mp *mf*

Скр.

mp *mf*

Ксил.

mp *mf*

Б-ці

10

Г. 1

f

Бог воп-ло-тив-ся, ан-ге-ли спі-ва-ють, Хрис-та ві-та-ють, пок-лін скла-да-ють,

Г. 2

f

ан-ге-ли спі-ва-ють, Хрис-та ві-та-ють, пок-лін скла-да-ють,

Кл.

f

Скр.

f

Ксил.

f

Б-ці

14 **rall.**

Г. 1
пас-ти-рі теж гра-ють, "Чу-до! Чу-до!", -по-ві - да - ють. да - ють. *dim.*
да-ють.

Г. 2
пас-ти-рі теж гра-ють, "Чу-до! Чу-до!", -по-ві - да - ють. да - ють. *dim.*
да-ють.

Кл.
dim.

Скр.
dim.

Ксил.
dim.

Б-ці
dim.

1. Небо і земля, небо і земля нині торжествують.
Ангели й люди, ангели й люди весело святкують.

Приспів:
Христос родився, Бог воплотився, ангели співають
Христа вітають, поклін складають, пастирі теж грають,
-"Чудо! Чудо!", -повідують.

2. Отцівське Слово, Отцівське Слово зодягнулося в тіло,
В земній темряві, в земній темряві Світло засвітило.

Приспів.

3. За те ми нині, за те ми нині Бога величаймо,
Слава во віки, слава во віки, разом заспіваймо.

Приспів.

4. Хай Бог між нами, хай Бог між нами вовік пробуває,
Добро Україні, добро Україні з небес посилає.

Приспів.

Голос 1

Небо і земля

Українська колядка

Allegretto

mp Не - бо і зем-ля, не - бо і зем-ля *mf* ни - ні тор-жес - тву - ють. *mp* Ан - ге-ли йлю-ди,

6

mf ан - ге-ли йлю-ди ве - се - лосвят - ку - ють. *ff* Хрис-тос ро-див-ся, Бог воп-ло-тив-ся,

11

f ан - ге-ли спі-ва-ють, Хрис - та ві - та-ють, пок - лін скла-да-ють, пас-ти - рі теж гра-ють,-

15

rall.
dim. "Чу - до! Чу - до!", -по - ві - да - ють. да - ють. да - ють.

Голос 2

Небо і земля

Українська колядка

Allegretto

mp ————— *mf* ————— *mp* —————
не - бо і зем-ля ни - ні тор-жес-тву-ють. ан - ге-ли й люди

7

mf ————— *f* —————
ве - се - ло свят - ку-ють. ан-ге-ли спі-ва-ють, Хрис-та ві-та-ють, пок-лін скла-да-ють,

14

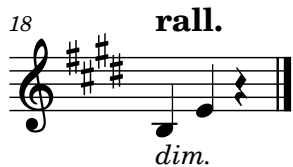
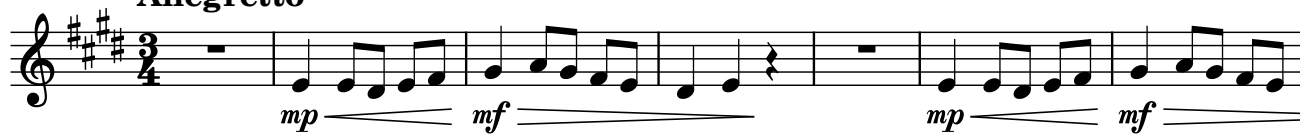
dim. **rall.**
пас-ти-рі тежгра-ють, "Чу-до! Чу-до!", -по-ві - да - ють. да - ють. да - ють.

Кларнет in B

Небо і земля

Українська колядка

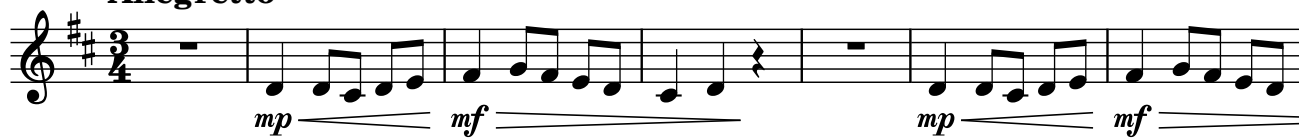
Allegretto

Скрипка

Небо і земля

Українська колядка

Allegretto

Ксилофон

Небо і земля

Українська колядка

Allegretto

mp *mf* *mp*

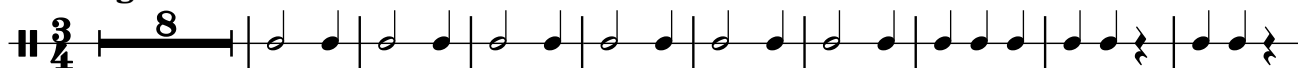
7 **2** *mf* *f*

15 **rall.** *dim.*

Бубонці

Небо і земля

Українська колядка

Allegretto¹⁸ **rall.**

ДЗІНЬ-ДЗІЛІНЬ

Колядка

Муз. В. Качан
Сл. О. Качан

Allegretto

Голос 1

Голос 2

Кларнет in B

Скрипка

Ксилофон

Бубонці

5

Г. 1

Г. 2

Кл.

Скр.

Ксил.

Б-ці

9

Г. 1
mf
На Різд-во Хрис-то - ве від ха-ти до ха - ти із вер-те-пом ді - ти

Г. 2
mf
На Різд-во Хрис-то - ве від ха-ти до ха - ти із вер-те-пом ді - ти

Кл.
mf

Скр.
mf

Ксил.
mf

Б-ці
mf

12

Г. 1
f
йдуть ко-ля-ду-ва - ти. Дзінь-дзі-лінь дзень-дзе-лень, ве-се-ло спі-вай - мо!

Г. 2
f
йдуть ко-ля-ду-ва - ти. Дзінь-дзі-лінь дзень-дзе-лень, ве-се-ло спі-вай - мо!

Кл.
f

Скр.
f

Ксил.
f

Б-ці
f

15

Г. 1

Дзiнь-дзi-лiнь, дзeнь-дзe-лeнь, Бо-га прос-лав-ляй - мо! Дзiнь-дзi-лiнь дзeнь-дзe-лeнь, *ff*

Г. 2

Дзiнь-дзi-лiнь, дзeнь-дзe-лeнь, Бо-га прос-лав-ляй - мо! Дзiнь-дзi-лiнь дзeнь-дзe-лeнь, *ff*

Кл.

ff

Скр.

ff

Ксил.

ff

Б-цi

18

Г. 1
ве - се - ло спі - вай - мо! Дзінь - дзі - лінь, дзень - дзе - лень, Бо - га прос - лав - ляй - мо!

Г. 2
ве - се - ло спі - вай - мо! Дзінь - дзі - лінь, дзень - дзе - лень, Бо - га прос - лав - ляй - мо!

Кл.

Скр.

Ксил.

Б-ці

1. На Різдво Христове
Від хати до хати
Із вертепом діти
Йдуть колядувати.

Приспів:
Дзінь-дзілінь,
Дзень-дзелень, -
Весело співаймо!
Дзінь-дзілінь,
Дзень-дзелень, -
Бога прославляймо! | (2)

2. Попереду зірка
Шлях нам осяває,
Пастушки у полі
На сопілках грають.

Приспів.

3. Звіздарі низенько
Голови схиляють,
Ангели у небі
Весело співають.

Приспів.

4. Колядуймо дзвінко,
Щоб світ веселився,
Радій, Україно -
Христос народився!

Приспів.

Голос 1

Дзiнь-дзiлiнь

Колядка

Муз. В. Качан

Сл. О. Качан

Allegretto

8

mf

На Рiзд-во Хрис-то - ве вiд ха-ти до ха - ти iз вер-те-пом дi - ти

f

Йдуть ко - ля - ду - ва - ти. Дзiнь-дзi-лiнь дзень-дзе-лень, ве - се - ло спи-вай - мо!

ff

Дзiнь-дзi-лiнь, дзень-дзе-лень, Бо - га прос-лав-ляй - мо! Дзiнь-дзi-лiнь дзень-дзе-лень,

ве - се - ло спи-вай - мо! Дзiнь-дзi-лiнь, дзень-дзе-лень, Бо - га прос-лав-ляй - мо!

Голос 2

Дзiнь-дзiлiнь

Колядка

Муз. В. Качан

Сл. О. Качан

Allegretto

8

mf

На Рiзд-во Хрис-то - ве від ха-ти до ха - ти із вер-те-пом ді - ти

12

f

йдуть ко - ля - ду - ва - ти. Дзiнь-дзi-лiнь дзень-дзе-лень, ве - се - ло спі-вай - мо!

15

ff

Дзiнь-дзi-лiнь, дзень-дзе-лень, Бо - га прос-лав-ляй - мо! Дзiнь-дзi-лiнь дзень-дзе-лень,

18

ве - се - ло спі-вай - мо! Дзiнь-дзi-лiнь, дзень-дзе-лень, Бо - га прос-лав-ляй - мо!

Кларнет in B

ДЗІНЬ-ДЗІЛІНЬ

Колядка

Муз. В. Качан
Сл. О. Качан

Allegretto

mf *f*

6 *mf*

11 *f*

16 *ff*

Скрипка

ДЗІНЬ-ДЗІЛІНЬ

Колядка

Муз. В. Качан
Сл. О. Качан

Allegretto

6

11

16

mf *f* *ff*

Ксилофон

Дзiнь-дзiлiнь

Колядка

Муз. В. Качан
Сл. О. Качан

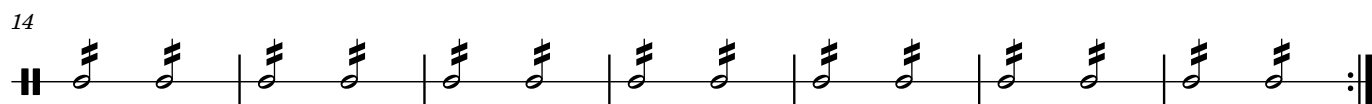
Allegretto

Бубонці

Дзiнь-дзiлiнь

Колядка

Муз. В. Качан
Сл. О. Качан

Веселая новина

Колядка

Allegretto

Голос

Кларнет in B

Скрипка

Ксилофон

Бубонці

4

Г.

Кл.

Скр.

Ксил.

Б-ці

ff

Ра-дуй-те-ся у - сі лю-ди,

f

8

Г. Ра-дість зне-ба хай вам бу-де. Ве-се-ла-я вам но-ви-на

Кл. *mf* *f* *f*

Скр. *mf* *f* *f*

Ксил. *mf* *f* *f*

Б-ці

11

Г. по-ро-ди-ла Ді-ва Си-на Ма-рі - я, Ма-рі - я, Ма - рі - я!

Кл.

Скр.

Ксил.

Б-ці

14

Г. Ве-се-ла-я вам но-ви-на по-ро-ди-ла Ді-ва Си-на Ма-рі - я, Ма-рі - я,

Кл.

Скр.

Ксил.

Б-ці

17

Г. Ма - рі - я!

Кл.

Скр.

Ксил.

Б-ці

1. Радуйтеся, усі люди,
Радість з неба хай вам буде.

Приспів:
Веселая вам новина,
Породила Діва Сина!
Марія, Марія, Марія! | (2)

2. Прийшов до нас з високости,
Той що зміг гріхи нам простить.

Приспів.

3. До ясел всі поспішаймо,
Хвалу й честь Йому віддаймо!

Приспів.

Голос

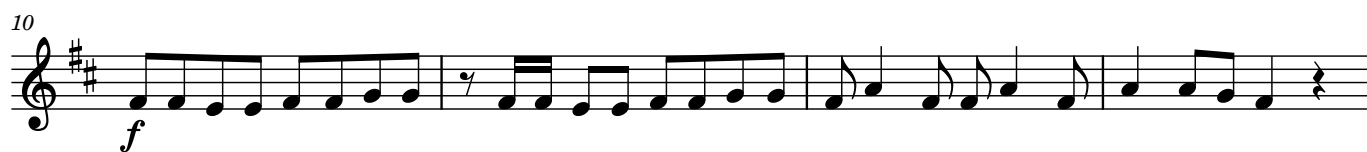
Веселая новина

Колядка

Allegretto

Ра-дуй-те-ся у - сі лю-ди, Ра-дість зне-ба хай вам бу-де.

Ве-се-ла-я вам но-ви-на по-ро-ди-ла Ді-ва Си-на Ма-рі - я, Ма-рі - я, Ма - рі - я!

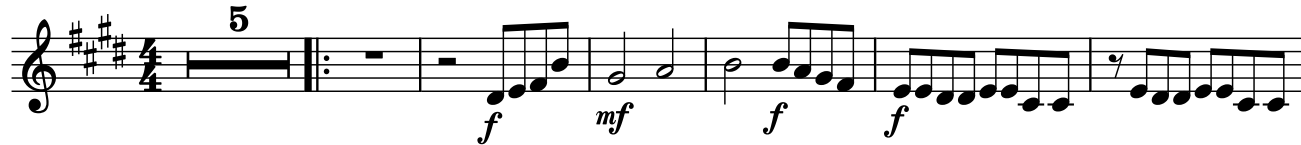
Ве-се-ла-я вам но-ви-на по-ро-ди-ла Ді-ва Си-на Ма-рі - я, Ма-рі - я, Ма - рі - я!

Кларнет in B

Веселая новина

Колядка

Allegretto

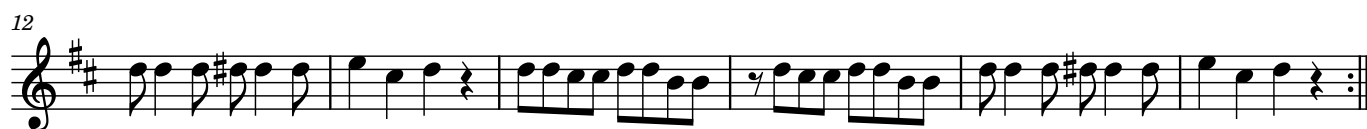

Скрипка

Веселая новина

Колядка

Allegretto

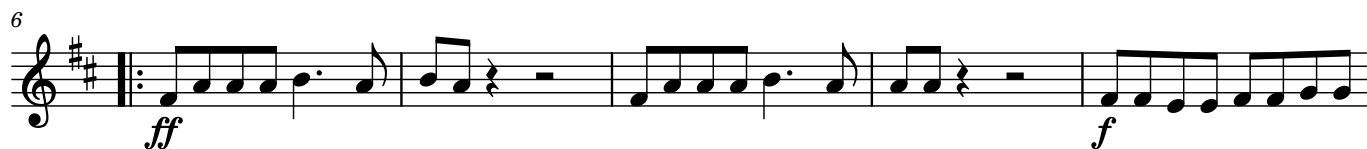

Ксилофон

Веселая новина

Колядка

Allegretto

Бубонці

Веселая новина

Колядка

Allegretto

На небі зірка мерехтить

Сл. і муз. О. Баран

Moderato

Голос

Кларнет in B

Скрипка

Ксилофон

Бубонці

9

Г.

Кл.

Скр.

Ксил.

Б-ці

На не-бі зір - ка ме - рех - тить ма-лий І -

18

Г. су - сик в яс-лах ле-жить. Дзві-ноч-ки дзво-нять-дзень, дзе-лень Ве-се-лий

Кл.

Скр.

Ксил.

Б-ці

26

Г. день! Різ-два-ний день! Дзві-ноч-ки дзво-нять-дзень, дзе-лень Ве-се-лий

Кл.

Скр.

Ксил.

Б-ці

34

Г. день! Різ-два-ний день!

Кл.

Скр.

Ксил.

Б-ці

43

Г.

Кл.

Скр.

Ксил.

Б-ці

53

Г.

Кл.

Скр.

Ксил.

Б-ці

1. На небі зірка мерехтить
Малий Ісусик в яслах лежить

Приспів:
Дзвіночки дзвонять - дзень,
Веселий день! Різдвяний
день! | (2)

2. Тож поклін Богу віддаймо
Душу і серце вітаймо.

Приспів.

3. Малий Ісусик в яслах леж
І край наш рідний благослов

Приспів.

Голос

На небі зірка мерехтить

Сл. і муз. О. Баран

Moderato
12

На не-бі зір-ка ме-рех-тить ма-лий І - су - сик в яс-лах ле-жить.

21

Дзві-ноч-ки дзво-нять-дзень, дзе - лень Ве-се-лий день! Різ - два - ний день! Дзві-ноч-ки

30

дзво-нять-дзень, дзе - лень Ве-се-лий день! Різ - два - ний день!

Кларнет in B

На небі зірка мерехтить

Сл. і муз. О. Баран

Moderato

Скрипка

На небі зірка мерехтить

Сл. і муз. О. Баран

Moderato

f

11 *mf*

22

33 *f*

44

Ксилофон

На небі зірка мерехтить

Сл. і муз. О. Баран

Moderato

12

23

34

45

f

mf

f

Detailed description: The score is written in treble clef with a 3/8 time signature. It begins with a repeat sign followed by a series of quarter notes with rests. The first measure has a forte (*f*) dynamic. The second system starts at measure 12 and consists of a continuous eighth-note melody. The dynamic is mezzo-forte (*mf*). The third system starts at measure 23 and continues the eighth-note melody. The fourth system starts at measure 34 and features a repeat sign at the end of the eighth-note pattern, followed by quarter notes and rests. The dynamic is forte (*f*). The fifth system starts at measure 45 and consists of quarter notes and rests, ending with a double bar line. The dynamic is forte (*f*).

Бубонці

На небі зірка мерехтить

Сл. і муз. О. Баран

Moderato

f

11

mf

22

33

f

44

Твори Великоднього циклу

Христос Воскрес!

Муз. М. Ведмедеря
Сл. К. Перелісна

Moderato

Голос 1

Голос 2

Кларнет in B

Скрипка

Ксилофон

Зозуля

9

Г. 1

Г. 2

Кл.

Скр.

Ксил.

З-ля

mf
Хрис-тос Вос-крес! У-се ра - ді - е. Смі-еть - ся со-неч-ко з не-бес.

mf
Хрис-тос Вос-крес! У-се ра - ді - е. Смі-еть - ся со-неч-ко з не-бес.

mp

mp

mf

17

Г. 1
f
 Про - зо - ра рі-чеч-кале - лі - є Хрис-тос Вос-крес! Хрис-тос Вос-крес!

Г. 2
f
 Про - зо - ра рі-чеч-кале - лі - є Хрис-тос Вос-крес! Хрис-тос Вос-крес!

Кл.
f

Скр.
f

Ксил.
f

З-ля

25

Г. 1

Г. 2

Кл.

Скр.

Ксил.

З-ля

1. Христос Воскрес! Усе радіє,
Сміється сонечко з небес,
Прозора річечка леліє -
Христос Воскрес!
Христос Воскрес!

2. В траві фіалочки зітхають
І пролісок тремтить увесь,
Розквітла яблунька аж сяє -
Христос Воскрес!
Христос Воскрес!

3. Пташки співають в полі, в лісі;
І дзвонить дзвін аж до небес,
Де білі хмарки розпливлися -
Христос Воскрес!
Христос Воскрес!

Голос 1

Христос Воскрес!

Муз. М. Ведмедеря
Сл. К. Перелісна**Moderato**

mf
Хрис-тос Вос-крес! У-се ра - ді - є. Смі - єть-ся со-неч-ко з не-бес.

f
Про - зо - ра рі-чеч-ка ле - лі - є Хрис-тос Вос-крес! Хрис-тос Вос-крес!

Голос 2

Христос Воскрес!

Муз. М. Ведмедеря
Сл. К. Перелісна**Moderato**

Хрис-тос Вос-крес! У-се ра - ді - є. Смі-еть-ся со-неч-коз не-бес.

17

Про - зо - ра рі-чеч-ка ле - лі - є Хрис-тос Вос-крес! Хрис-тос Вос-крес!

Кларнет in B

Христос Воскрес!

Муз. М. Ведмедеря
Сл. К. Перелісна**Moderato**

Скрипка

Христос Воскрес!

Муз. М. Ведмедеря
Сл. К. Перелісна**Moderato**

Ксилофон

Христос Воскрес!

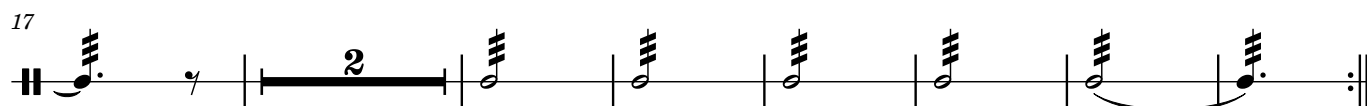
Муз. М. Ведмедеря
Сл. К. Перелісна

Moderato

Зозуля

Христос Воскрес!

Муз. М. Ведмедеря
Сл. К. Перелісна**Moderato**

Радійте всі!

Пасхальна пісня

Муз. М. Ведмедеря
Сл. В. Верховень

Moderato

Голос 1

Голос 2

Кларнет in B

Скрипка

Ксилофон

Бубонці

The first system of the score is for instruments. It consists of six staves: two vocal staves (Голос 1 and Голос 2) which are currently empty, and four instrumental staves. The instrumental staves are for Clarinet in B (Кларнет in B), Violin (Скрипка), Xylophone (Ксилофон), and Drums (Бубонці). The key signature is two sharps (F# and C#), and the time signature is 4/4. The tempo is marked 'Moderato'. The instrumental parts begin with a forte (f) dynamic. The Clarinet, Violin, and Xylophone parts play a rhythmic melody, while the Drums play a steady eighth-note pattern.

5

Г. 1

Г. 2

Кл.

Скр.

Ксил.

Б-ці

mf

Хрис-тос вос-крес! Хрис-тос вос-

mf

Ра - дій-те всі, до-рос-лі і ді ти: Хрис-тос вос-крес! Хрис-тос вос-

mf

mf

mf

The second system of the score includes vocal parts and instruments. It starts with a measure rest followed by a repeat sign. The vocal parts (Г. 1 and Г. 2) and the instrumental parts (Кларнет, Скрипка, Ксилофон, Бубонці) all play with a mezzo-forte (mf) dynamic. The lyrics are: "Хрис-тос вос-крес! Хрис-тос вос-". The instrumental parts continue with their respective rhythmic patterns.

9

Г. 1
крес! Кла-діть, кла-діть най-кра-щі кві - ти на Бо-жий хрест! На Бо-жий

Г. 2
крес! Кла-діть, кла-діть най-кра-щі кві - ти на Бо-жий хрест! На Бо-жий

Кл.
f

Скр.
f

Ксил.
f

Б-ці

13

Г. 1
mf хрест! Кла-діть, кла-діть най-кра-щі кві - ти на Бо-жий хрест! На Бо-жий

Г. 2
mf хрест! Кла-діть, кла-діть най-кра-щі кві - ти на Бо-жий хрест! На Бо-жий

Кл.
f

Скр.
f

Ксил.
mf

Б-ці

17

Г. 1
хрест!

Г. 2
хрест!

Кл.

Скр.

Ксил.

Б-ці

1. Радійте всі, дорослі і діти,
Христост воскрес, Христос воскрес!
Кладіть, кладіть найкращі квіти,
На Божий хрест, на Божий хрест.

2. На тім хресті він був розп'ятий,
Чекав на поміч із небес,
Лише один з усіх на світі,
Христост воскрес, Христос воскрес!

3. Нехай бринять і пахнуть квіти,
Нехай почує Божий рай,
Як на землі радіють діти
І звеселяють рідний край.

4. На нас погляне Божа Мати,
Радіючи з святих небес,
Збираймося люди всі співати –
Христост воскрес, Христос воскрес!

Голос 1

Радійте всі!

Пасхальна пісня

Муз. М. Ведмедеря
Сл. В. Верховень

Moderato

Хрис-тос вос-крес! Хрис-тос вос-крес! Кла-діть, кла-

10

діть най-кра-щі кві-ти на Бо-жий хрест! На Бо-жий хрест! Кла-діть, кла-діть най-кра-щі

15

кві - ти на Бо - жий хрест! На Бо - жий хрест!

Голос 2

Радійте всі!

Пасхальна пісня

Муз. М. Ведмедеря
Сл. В. Верховень

Moderato*mf*

Ра - дій-те всі, до-рос-лі і ді ти: Хрис-тос вос-крес! Хрис-тос вос-

9

*f**mf*

крес! Кла-дять, кла-дять най-кра-щі кві-ти на Бо-жий хрест! На Бо-жий хрест! Кла-дять, кла-

14

f

дять най-кра-щі кві - ти на Бо-жий хрест! На Бо - жий хрест!

Кларнет in B

Радійте всі!

Пасхальна пісня

Муз. М. Ведмедеря
Сл. В. Верховень**Moderato**

Скрипка

Радійте всі!

Пасхальна пісня

Муз. М. Ведмедеря
Сл. В. Верховень**Moderato**

Ксилофон

Радійте всі!

Пасхальна пісня

Муз. М. Ведмедеря
Сл. В. Верховень**Moderato**

Бубонці

Радійте всі!

Пасхальна пісня

Муз. М. Ведмедеря
Сл. В. Верховень**Moderato**

6

15

Пасхальна пісенька

Вже співають птахи в небі

Муз. М. Ведмедеря
Сл. В. Верховень

Allegretto

Голос

mp *mf*

Вже спі-ва-ють пта-хи в не-бі, квіт-нуть про-ліс-ки в лі-сах.

Кларнет in B

mp

Скрипка

mp

Ксилофон

mp

Бубонці

5

Г.

mp *mf*

Ні-би ме-дом у по-віт-рі, пах - не па-соч-ка свя - та. Ра-до со-неч -

Кл.

mp *mf*

Скр.

mp *mf*

Ксил.

mp *mf*

Б-ці

10

Г.

ковсміх-ну-лось в день Пас-халь-ний, день чу-дес, і ці-лу-ю я ма-ту-сю,

Кл.

Скр.

Ксил.

Б-ці

15

Г.

f
ка - жу їй: Хрис - тос Вос-крес! Во - іс - ти - ну Вос - крес!

Кл.

f

Скр.

f

Ксил.

f

Б-ці

Голос

Пасхальна пісенька

Вже співають птахи в небі

Муз. М. Ведмедеря
Сл. В. Верховень**Allegretto**

Вже спі-ва-ють пта-хи в не-бі, квіт-нуть про-ліс-ки в лі-сах. Ні-би ме-дом у по-віт-рі,

пах-не па-соч-ка свя - та. Ра-до со-неч - ко всміх-ну-лось в день Пас-халь-ний, день чу-дес,

і ці-лу-ю я ма-ту-сю, ка - жу їй: Хрис-тос Вос-крес! Во - іс-ти-ну Вос-крес!

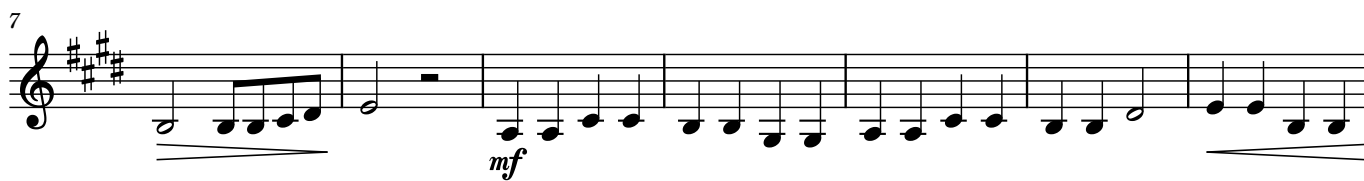
Кларнет in B

Пасхальна пісенька

Вже співають птахи в небі

Муз. М. Ведмедеря
Сл. В. Верховень

Allegretto

Скрипка

Пасхальна пісенька

Вже співають птахи в небі

Муз. М. Ведмедеря

Сл. В. Верховень

Allegretto

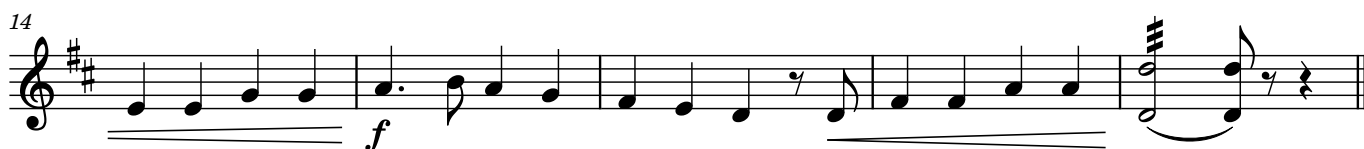
Ксилофон

Пасхальна пісенька

Вже співають птахи в небі

Муз. М. Ведмедеря
Сл. В. Верховень

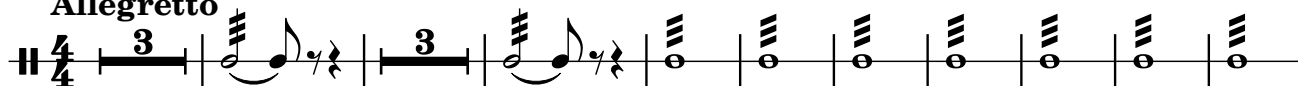
Allegretto

Бубонці

Пасхальна пісенька

Вже співають птахи в небі

Муз. М. Ведмедеря
Сл. В. Верховень**Allegretto**

16

Твори присвячені різним святам

Доброта Миколая

Сл. і муз. А. Житкевич

Allegretto

Голос 1

Голос 2

Кларнет in B

Ксилофон

Бубонці

Г. 1

Г. 2

Кл.

Ксил.

Б-ці

5

9

Г. 1
mf
 Роз-сту - пи-лась дрі-мо - та хо-дить сві - том доб-ро -

Г. 2
mf
 Роз-сту - пи-лась дрі-мо - та хо-дить сві - том доб-ро -

Кл.
mp

Ксил.
mp

Б-ці

13

Г. 1
 та, а ні смут-ку ні жур-би не зна - є. Де при-ро - да зо-ло -

Г. 2
 та, а ні смут-ку ні жур-би не зна - є. Де при-ро - да зо-ло -

Кл.

Ксил.

Б-ці

17

Г. 1
та сі-є спо-кій доб-ро - та, а де лю-ди там серд-ця ед-

Г. 2
та сі-є спо-кій доб-ро - та, а де лю-ди там серд-ця ед-

Кл.
7

Ксил.
7

Б-ці
7

21

Г. 1
на - є. *f* Доб-ро - та доб-ро - та доб-ро -

Г. 2
на - є. *f* Доб-ро - та доб-ро - та доб-ро -

Кл.
7
mf

Ксил.
7
f

Б-ці
7

24

Г. 1
то - ю день і ніч о - бій - ма - є доб - ро - та доб - ро -

Г. 2
то - ю день і ніч о - бій - ма - є доб - ро - та доб - ро -

Кл.
7

Ксил.
7

Б-ці

27

Г. 1
та хо - дить сві - том доб - ро - та Ми - ко - ла - я. Доб - ро -

Г. 2
та хо - дить сві - том доб - ро - та Ми - ко - ла - я. Доб - ро -

Кл.
7

Ксил.
7

Б-ці

30

Г. 1
та доб - ро - та доб - ро - то - ю день і ніч о - бій - ма - є доб - ро -

Г. 2
та доб - ро - та доб - ро - то - ю день і ніч о - бій - ма - є доб - ро -

Кл.
7

Ксил.
7

Б-ці

34

Г. 1

Г. 2

Кл.

Ксил.

Б-ці

та доб-ро - та хо-дить сві-том доб-ро-та Ми-ко - ла - я.

та доб-ро - та хо-дить сві-том доб-ро-та Ми-ко - ла - я.

1.

rall.

38

Г. 1

Г. 2

Кл.

Ксил.

Б-ці

Роз-сту - ла - я. хо-дить сві-том доб-ро-та Ми-ко -

Роз-сту - ла - я. хо-дить сві-том доб-ро-та Ми-ко -

2.

41

Г. 1
ла - я.

Г. 2
ла - я.

Кл.

Ксил.

Б-ці

1. Розступилась дрімота ходить світом доброта,
а ні смутку ні журби не знає .
Де природа золота сіє спокій доброта,
А де люди там срця єднає .

Приспів:

Доброта доброта добротою день і ніч обіймає
Доброта доброта ходить світом доброта Миколая
Доброта доброта добротою день і ніч обіймає
Доброта доброта ходить світом доброта Миколая

2. Розступилась дрібота ходить світом доброта
Не минає ні води, ні суші.
Усміхніться доброти, всі, хто є на цій землі
Хай зігріє вам серця і душі.

Приспів.

Ходить світом доброта Миколая.

Голос 1

Доброта Миколая

Сл. і муз. А. Житкевич

Allegretto

8

mf

Роз-сту - пи-лась дрі-мо - та хо-дить сві-том доб-ро -

та, а ні смут-ку ні жур-би не зна - є. Де при-ро - да зо-ло - та сі - є

спо-кій доб-ро - та, а де лю-ди там сер-ця єд - на - є. Доб-ро - та доб-ро -

та доб-ро - то-юдень і ніч о-бій-ма - є доб-ро - та доб-ро - та хо-дить

сві-том доб-ро-та Ми-ко - ла - я. Доб-ро - та доб-ро - та доб-ро - то-юдень і ніч о-бій-

ма - є доб-ро - та доб-ро - та хо-дить сві-том доб-ро-та Ми-ко - ла - я.

Роз-сту - ла - я. хо-дить сві-том доб-ро-та Ми-ко - ла - я.

rall.

38

2.

1.

Голос 2

Доброта Миколая

Сл. і муз. А. Житкевич

Allegretto

8

mf

Роз-сту - пи-лась дрі-мо - та хо-дить сві-том доб-ро -

та, а ні смут-ку ні жур-би не зна - є. Де при-ро - да зо-ло - та сі - є

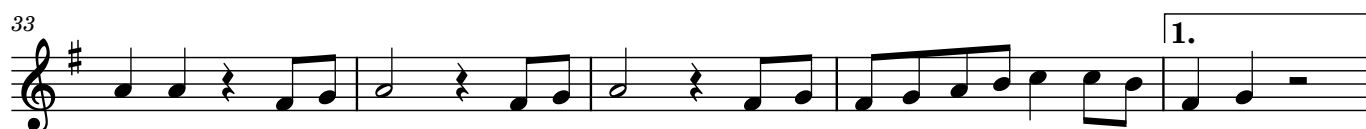
спо-кій доб-ро - та, а де лю-ди там серд-ця ед - на - є. Доб-ро - та доб-ро -

та доб-ро - то-ю день і ніч о-бій-ма - є доб-ро - та доб-ро - та хо-дить

сві-том доб-ро-та Ми-ко - ла - я. Доб-ро - та доб-ро - та доб-ро - то-ю день і ніч о-бій-

ма - є доб-ро - та доб-ро - та хо-дить сві-том доб-ро-та Ми-ко - ла - я.

Роз-сту - ла - я. хо-дить сві-том доб-ро-та Ми-ко - ла - я.

rall.

2.

1.

Кларнет in B

Доброта Миколая

Сл. і муз. А. Житкевич

Allegretto

mf

7

mp

13

19

mf

25

31

rall.

37

1. 2.

Ксилофон

Доброта Миколая

Сл. і муз. А. Житкевич

Allegretto

f

6

mp

13

f

22

28

34

1. 2. **rall.**

40

Бубонці

Доброта Миколая

Сл. і муз. А. Житкевич

Allegretto

7

13

19

25

31

37

rall.

1.

2.

Молитва за маму

Муз. Т. Штембурська
Сл. Р. Завадович

Голос 1

f *mf*

У ме-не-най-кра - ща на сві-ті ма - ту - ся за не-ї до

Голос 2

f *mf*

У ме-не-най-кра - ща на сві-ті ма - ту - ся за не-ї до

Кларнет in B

f *mf*

Скрипка

f *mf*

Ксилофон

f

Бубонці 1

Бубонці 2

Detailed description: This is a musical score for the piece "Prayer for Mother" (Молитва за маму). It features seven staves: two vocal parts (Голос 1 and Голос 2), Clarinet in B (Кларнет in B), Violin (Скрипка), Xylophone (Ксилофон), and two sets of Bongos (Бубонці 1 and Бубонці 2). The music is in 3/8 time with a key signature of one sharp (F#). The vocal parts and instrumental parts (Clarinet, Violin, Xylophone) include dynamic markings of *f* (forte) and *mf* (mezzo-forte). The lyrics are in Ukrainian: "У ме-не-най-кра - ща на сві-ті ма - ту - ся за не-ї до".

9

Г. 1

Г. 2

Кл.

Скр.

Ксил.

Б-ці 1

Б-ці 2

Те - бе, Пре - чис - та мо - лю - ся. Мо - лю - ся ус - та - ми, мо - лю - ся сер -

p *mp*

p *mp*

p *mp*

p *mp*

mp

18

Г. 1

Г. 2

Кл.

Скр.

Ксил.

Б-ці 1

Б-ці 2

день - ком До Те - бе, Не - бес - на І - і - су - со - ва Нень - ко. Мо - лю - ся ус -

mf *f* *ff*

mf *f* *ff*

mf *f* *ff*

mf *f* *ff*

mf

27

Г. 1

та - ми, мо - лю - ся сер - день - ком До Те - бе, Не - бес - на І - і - су - со - ва

Г. 2

та - ми, мо - лю - ся сер - день - ком До Те - бе, Не - бес - на І - і - су - со - ва

Кл.

Скр.

Ксил.

Б-ці 1

Б-ці 2

f

f

f

f

36

Г. 1

Нень - - - ко.

Г. 2

Нень - - - ко.

Кл.

Скр.

Ксил.

Б-ці 1

Б-ці 2

1. У мене найкраща на світі матуся,
За неї до Тебе, Пречиста, молюся,
Молюся устами, молюся серденьком,
До Тебе, небесна ненько.

2. Благаю у Тебе щирими словами
Опіки та ласки для любої мами.
Пошли їй не скарби, а щастя і долю,
Щоб дні їй минали без смутку, без болю.

3. Рятуй від недуги матусеньку милу,
Даруй їй здоров'я, рукам подай силу,
Щоб вивела діток у світ та й у люди,
Щоб нами раділа, пишалась усюди:

4. За це я складаю в молитві долоні
До тебе, Царице, на сонячнім троні.
Молюся устами, молюся серденьком,
До Тебе, небесна Ісусова ненько.

Голос 1

Молитва за маму

Муз. Т. Штембурська
Сл. Р. Завадович

У ме-ненай-кра - ща на сві-ті ма - ту - ся за не-ї до Те - бе, Пре-чис-та мо-

12

лю - ся. Мо - лю-ся ус - та - ми, мо - лю-ся сер-день - ком До Те-бе, Не-бес - на І-і - су-со-ва

24

Нень - ко. Мо - лю-ся ус - та - ми, мо - лю-ся сер - день - ком До Те-бе, Не-бес - на І-і - су-со-ва

36

Нень - ко.

Голос 2

Молитва за маму

Муз. Т. Штембурська
Сл. Р. Завадович

f *mf*
У ме-не най-кра - ща на сві-ті ма - ту - ся за не-ї до Те - бе, Пре-чис-та мо-

12

p *mp* *mf* *f*
лю - ся. Мо - лю-ся ус - та - ми, мо - лю-ся сер-день - ком До Те-бе, Не-бес - на І-і - су-со-ва

24

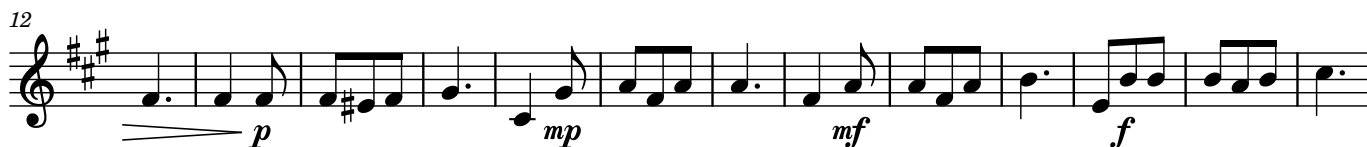
ff *f*
Нень - ко. Мо - лю-ся ус - та - ми, мо - лю-ся сер - день - ком До Те-бе, Не-бес - на І-і - су-со-ва

36

Нень - ко.

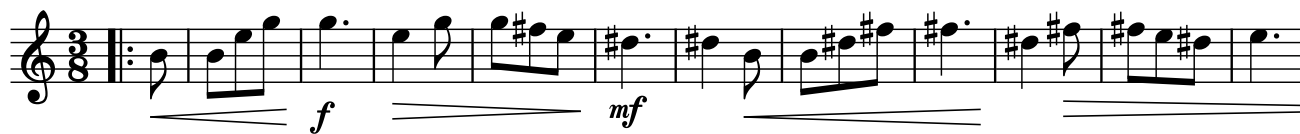
Кларнет in B

Молитва за маму

Муз. Т. Штембурска
Сл. Р. Завадович

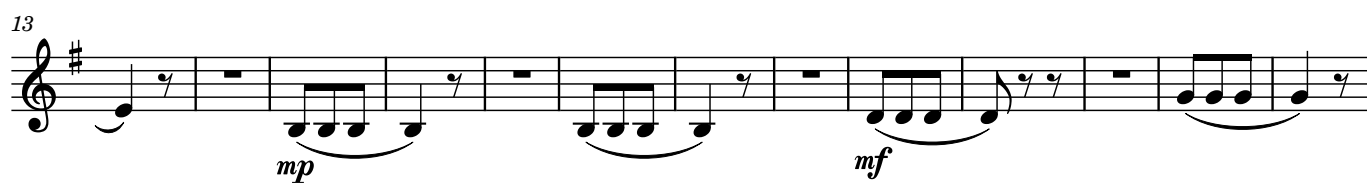
Скрипка

Молитва за маму

Муз. Т. Штембурська
Сл. Р. Завадович

Ксилофон

Молитва за маму

Муз. Т. Штембурська
Сл. Р. Завадович

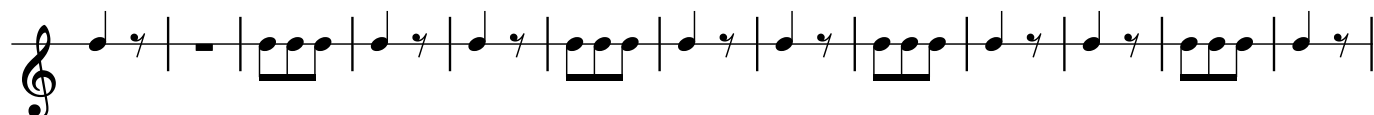
Бубонці 1

Молитва за маму

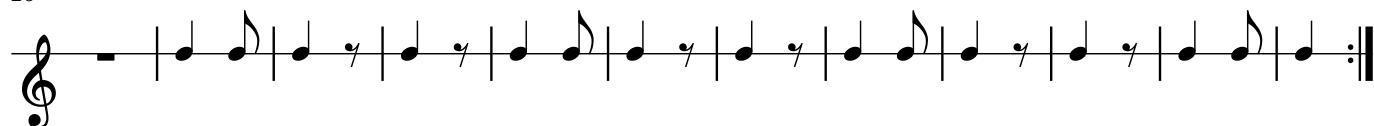
Муз. Т. Штембурська
Сл. Р. Завадович

13

26

Бубонці 2

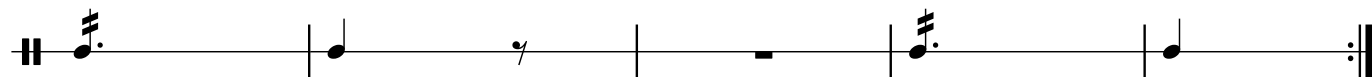
Молитва за маму

Муз. Т. Штембурська
Сл. Р. Завадович

16

33

«Небо і земля»

Характеристика першоджерела: українська народна колядка. В оригінальному виконанні – одноголосний наспів, але на сьогоднішній день розповсюджене виконання чотириголосним змішаним хором. Особливість виконання у приспіві: через певний проміжок (1-2 такти у різних варіантах виконання) вступ нового голосу. Починають приспів сопрано, потім по черзі вступають альт, тенор і бас. Якщо виконує однорідний хор – можливе виконання без басу.

Тип роботи з запозиченим матеріалом: аранжування для вокально-інструментального ансамблю без партії баса. Було залишено партію сопрано та альту для виконання хором. За змістом куплети мають форму розповіді сьогодення, а приспів – радість та возвеличення подій минулого. Саме тому у куплетах звучать всього два голоси, а в приспів включається третій (для додання значущості оспіваним подіям). У куплетах ксилофон дублює партію сопрано, а кларнет – партію альту. У приспіві було обрано кроки у два такти. Першими вступають сопрано соло, потім альти дубльовані ксилофоном, потім кларнет, який наслідує оригінальну партію тенора. Партія бубонців виконує ритмічно-організаційну функцію у приспіві.

Виконавські завдання: виходячи із змісту, потрібно відтворити піднесений, урочистий настрій вселенського (небо і земля) торжества. Важливо артикуляційно і динамічно (від piano поступово до forte) виділити кожен новий вступ у приспіві, при цьому не втрачаючи на тихій гучності урочистого настрою. Бубонці імітують різдвяний передзвін та створюють відчуття наближення великого свята.

«Дзінь-дзілінь»

Характеристика першоджерела: дитяча одноголосна колядка із терцовим дублюванням у приспіві. Музика Василя Качана на слова Ольги Качан.

Тип роботи з запозиченим матеріалом: пісня дуже легка, тому важливо

було не перевантажити початковий матеріал складними інструментальними партіями. Основа аранжування – бубонці, котрі допомагають тримати темп і ритм всієї пісні. Кларнет повністю дублює мелодію. Партія ксилофону має самостійні гармонізовані підголоски в куплетах і терцовий дубляж мелодії. Також на матеріалі приспіву було створено інструментальний вступ.

Виконавські завдання: перші чотири такти – дует кларнету і ксилофону – це лейтмотив колядки, показ основної теми. У наступних чотирьох тактах додається ритмізоване звучання бубонців, які створюють святковий настрій. Пісню необхідно виконувати весело і невимушено. Доцільно буде вигадати легкі рухи для співаків, а у приспіві задзвонити в дзвіночки (за бажанням).

«Веселая новина»

Характеристика першоджерела: українська народна колядка для унісонного виконання. На створення даного аранжування мене надихнуло її виконання дитячим ансамблем «Промінці» м. Київ.

Тип роботи з запозиченим матеріалом: у виконанні «Промінцями», було повністю змінено мелодію і частково гармонізацію. Я залишила класичну мелодію, дубльовану ксилофоном, і на її основі створила другий голос (у виконанні кларнетом), що виконує підголосочну та гармонізаційну функції. Партія бубонців, що звучить протягом всієї пісні, створена для ритмічної та темпової підтримки.

Виконавські завдання: відтворити настрій та події, пов'язані із Різдом Христовим, від першої особи; «висловити найкращі почуття до своїх рідних, до друзів, побажати їм добробуту, успіхів та щастя» (пісенний вінок); відтворити західноукраїнський обряд колядування. Важливу роль відіграє у першому такті вступ бубонців. адже вони задають темп і загальний настрій твору (аналогія із різдвяними бубонцями на оленях Санти). Інструментальний вступ у другому такті дублює приспів. Хору необхідно не загубитися на фоні загального свята і голосно та точно заспівати після вступу. Для цього важливо чітко та впевнено заспівати перше слово «Радуйтеся». В кінці, за бажанням керівника, можна продовжити сольний

передзвін бубонців, щоб створити відчуття – наче колядники покидають цю оселю та вирушають до іншої.

«На небі зірка мерехтить»

Характеристика першоджерела: дитяча авторська одноголосна колядка О. Барана.

Тип роботи з запозиченим матеріалом: інструментування для вокально-інструментального ансамблю. До вокального матеріалу було додано інструментальні вступ, програти і подвійна кода, де провідна партія у кларнета, а музичний матеріал ідентичний (крім коди 2). Ксилофон прикрашає музичний матеріал кларнету і створює ефект «блискіток».

Коли вступає голос, то кларнет переходить на партію другого голосу, а мелодію частково дублює ксилофон. Дане рішення було прийняте через тембральні особливості інструментів, де ксилофон природно звучить вище за кларнет. Партія бубонців протягом всього твору тримає вальсовий ритм і має цікавий ритмічний малюнок із кроком в чотири такти.

Кода 2 (останні 5 тактів) – це абсолютно нова мелодія, яка приводить всю пісню до останньої ноти-тоніки.

Виконавські завдання: в даній колядці тридольний розмір і зміст тексту створюють подібність до колискової. Тому необхідно за вальсованістю не пришвидшитись і не втратити співочий наспівний ефект.

«Христос Воскрес»

Характеристика першоджерела: дитяча авторська одноголосна пісня.

Тип роботи з запозиченим матеріалом: аранжування для вокально-інструментального ансамблю. Було зроблено трьохголосну гармонізацію для однорідного хору. Голос виконує партію альт та сопрано, де мелодія саме в альтях. Ксилофон дублює партію сопрано. У кларнета самостійна тенорова партія. Виходячи з тексту і відповідності до пори року (весна), шуморитмічна партія виконується на зозулі в кінці фраз та на важливих змістовно

приспівач («Христос Воскрес» іт.д.).

Виконавські завдання: через наспівну мелодію донести легку та мовчазну радість весняної природи, щодо свята світлого Христового Воскресіння. Важливо дикційно не «зажувати» слова, але при цьому зберегти ліричний характер пісні. Також необхідно грамотно побудувати загальну динаміку – поступово, за рухом мелодії, при цьому не втрачаючи запал на останніх слова куплетів. Партія кларнету, хоч на слух сприймається, як самостійна мелодія, не повинна звучати над хором, а навпаки – створювати наче «перину» для вокальної партії. Партія ксилофону дублює голос. Зозуля – шумовий інструмент, який підкреслює слова пісні та допомагає створити відповідний настрій.

«Радійте всі»

Характеристика першоджерела: дитяча одноголосна пісня без супроводу.

Тип роботи з запозиченим матеріалом: аранжування для вокально-інструментального ансамблю із гармонізацією. Було створено інструментальний вступ на основі матеріалу приспіву. Партія бубонців виконує темпо-ритмічну функцію у приспівачах, але відсутня у куплетах (щоб не обтяжувати «прозору» фактуру). Структура аранжування вибудована на принципі поступового нанизування голосів. Перше речення виконується в один голос, дубльованим ксилофоном. Другий голос вступає у другому реченні і дублюється кларнетом. У приспіві кларнет відділяється в окрему тенорову партію і формує повноцінну триголосну фактуру.

Виконавські завдання: інструментальний вступ створює світлий настрій свята Христового Воскресіння. Важливо хору не відтінитися після яскравого вступу. Також необхідно слідкувати за динамічним розвитком (з кожним новим вступом – голосніше, але на репризах – динамічне повернення). В даному творі бубонці імітують святковий церковний передзвін.

«Пасхальна пісенька»

Характеристика першоджерела: дитяча одноголосна пісня без супроводу.

Тип роботи з запозиченим матеріалом: аранжування для вокально-інструментального ансамблю. Партія голосу залишилась без змін. Було проведено роботу над гармонізацією мелодії (створення другого голосу) за допомогою кларнету. Партія ксилофону дублює мелодію пісні задля легкості співу. Партія бубонців прикрашає пісню на тематичних словах і закінченнях фраз (довгих нотах).

Виконавські завдання: донести радість сімейного свята поруч із найріднішою людиною (мама), відтворити відчуття теплого весняного дня, приліт перших птахів. На словах «Христос Воскрес! Воістину Воскрес!» важливо слідкувати за чистотою інтонації: спочатку мелодія має низхідний рух, на останній фразі висхідний рух, який підкреслюється кульмінаційною октавою.

«Доброта Миколая»

Характеристика першоджерела: пісня Анатолія Житкевича, написана для дитячого хору (одноголосся в куплетах і двоголосся в приспівих).

Тип роботи з запозиченим матеріалом: мелодія пісні була залишена без змін. Основна робота була проведена над створення кларнетового акомпанементу і ксилофонного підголоску. Для цього необхідно було гармонізувати мелодію та скомпонувати ритмічно і мелодично зручну партію для кларнету. Основні гармонічні ноти було записано в партію ксилофону. У приспіві ксилофон дублює один із вокальних голосів, підсилюючи централізований ефект приспіву. Також було додано ритмізовану партію бубонців, яка своїм звучанням має передавати падіння першого снігу.

Виконавські завдання: цікава за змістом, а також мелодійна, ритмічна, захоплююча пісня. Її люблять співати діти і з задоволенням слухають дорослі. (пісенний зорепад) Тому важливо за мелодійними і ритмічними

складнощами не втратити легкість і простоту сприйняття. Для цього необхідно окремо вивчити текст у вигляді ритмізованого віршика, а вже потім вивчати мелодію пісні.

«Молитва за маму»

Характеристика першоджерела: авторська одноголосна пісня.

Тип роботи з запозиченим матеріалом: аранжування для вокально-інструментального ансамблю. Було написано другий голос, який доповнює гармонічний окрас. партія ксилофону створює звучання повного акорду на кульмінаційних моментах та в кінці фраз. В аранжуванні записано два варіанти виконання партії бубонців:

1) виконують метро-ритмічну функцію; створюють основу для нанизування основної мелодії;

2) дублюють партію ксилофону, прикрашаючи тему.

Розподіл партії зумовлено можливостями ансамблю: якщо в ансамблі є дитина, котра спроможна вивчити непростий ритм і рівно відбивати його протягом всієї пісні – доцільно виконувати перший варіант (бубонці 1), якщо такої дитини немає – краще взяти більш легкий другий варіант. За бажанням керівника можна виконувати обидва варіанти, замінивши один із бубонців на інший ударно-шумовий інструмент.

Виконавські завдання: кожна дитина любить свою маму і готова за неї на будь-що. В християнському вченні Божа Мати – це матір всього людства, тому в даному творі сакрально поєднуються два образи матері: земний та небесний. Необхідно донести сокровенну молитву дитини, яка просить у небесної матері всього найліпшого для своєї власної земної матусі, при цьому не розділяючи значення обох для тонкої дитячої душі. В цьому допомагає вальсовий розмір, у якому не можна втрачати темп, щоб не загубити «повітряність».

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Біла Н. Л., Штурман Н. О. Ансамблеве музикування: до сутності поняття. Наукові записки Ніжинського державного університету ім. Миколи Гоголя. Психолого-педагогічні науки. Ніжин: Вид-во НДУ ім. М. Гоголя, 2014. № 2. С. 40–46.
2. Ван Чжун. Різновиди музичних ансамблів та дидактичні принципи підготовки студентів щодо залучення школярів до ансамблевого музикування на уроках музики і в позакласній роботі. Наукові записки. Серія: Педагогічні науки. Кропивницький: РВВ КДПУ
3. Геник Л. Народно-релігійні традиції в сучасному педагогічному процесі. Рідна школа. Полтава, 2002. № 6. С. 37–43.
4. Колядки і щедрівки / упоряд. Наталія Манько. Львів: Свічадо, 2008. 200 с.
5. Михалко А.Я. Пісенний вінок: Українські народні пісні. URL: <https://nashe.com.ua/songbook/30> (дата звернення: 15.02.2023)
6. Московчук Л.М. Українська духовна музика: навч.-метод. комплекс для вчителів загальноосвітніх навчальних закладів та недільних шкіл. Кам'янець-подільський: Аксіома, 2010. 704 с.
7. Немцова Л. О. Форми та методи організації позакласної музично-виховної роботи. Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Київ: 2021. Вип. 7 (138). С. 87–91.
8. Про освіту: Закон України від 05.09 2017 р. № 2415-VIII: станом на 10.06.23р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text> (дата звернення: 07.12.2022)
9. Гурко С. Пісенний зорепад : веб-сайт. URL: http://www.infoukes.com/newpathway/6-2007_Page-12-1.htm (дата звернення: 26.08.2023).
10. Семенчук В. В. Музичне аранжування та обробка: українські народні та авторські твори: навч. посібн. у 3 ч.: Чоловіче вокальне тріо. Умань : Видавець «Сочінський М. М.», 2020. Ч. 1. 155 с.
11. Творча діяльність: Закон України від 07.10.1997 № 554/97-ВР. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/view/TM00672> (дата звернення: 13.10.2022)
12. Толмачов Р. В. Хорове аранжування та вільна обробка : навч. посіб. Вінниця : Нова книга, 2011. 168 с. : нот.

Зміст

Від автора.....	2
Твори Різдвяного циклу	3
Небо і земля	4
Дзінь-дзілінь	13
Веселая новина	23
На небі зірка мерехтить	31
Твори Великоднього циклу	39
Христос Воскрес!.....	40
Радійте всі.....	49
Пасхальна пісенька.....	58
Твори присвячені різним святам	65
Доброта Миколая	66
Молитва за маму	77
Аналіз музичних творів	88
Список використаної літератури	94